Ը. ՏԱՐԻ 2177 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 9 ԱՀԵԿԱՆ 4383 16 ԱՊՐԻԼ 1891 19 ՌԱՄԱԶԱՆ 1308 ԱՒԱԳ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿՆԵՐ ԵՒ ԽՆԴՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՂՐԿԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه غلطه‌ده نورادونکیان خانده آره‌ولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	ղրշ.	150
»	Վեցամսեայ	»	75
»	Եռամսեայ	»	40
Օտար երկիրներու	Տարեկան	Ֆրանք	56
»	Վեցամսեայ	»	28
Ընտիր թուղթի վրայ ...	Տարեկան	Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց ...		Ղրշ.	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 16/28 ԱՊՐԻԼ, 1891

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԴԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Փեթերսպուրկէ կը հեռագրուի առ Թայմզ թէ բոլորովին անհիմն է այն կարծիք իբր թէ Լոնտոնի մէջ գումարեալ Պրինկը Նպաստաւոր արդիւնք ունեցեր է Ռուսիոյ Հրէից համար, և իբր թէ այս Հրէից դէմ որոշեալ տնօրինութեանց գործադրումն երեք տարւոյ պայմանաժամով յետաձգուեր է բարեխօսութեամբ՝ ելմտական նախարար Պ. Վիշնեկրածքիի։ Անոնք որ այս գեղեցիկ յոյսերը կը տածէին՝ ճշմարտութեան առջեւ կրնան յուսախաբ լինել՝ կարդալով Ռուսիոյ պաշտօնաթերթին ապրիլ 10/22ի թուոյն մէջ հրատարակեալ նորագոյն հակահրէական հրամանագիրն, որ Հրէից վրայ շատ աննպաստ տպաւորութիւն ըրաւ։

Ռուսիոյ Ներքին գործոց նախարարը Զարէն արտօնութիւն խնդրած է Մոսկուա քաղաքին և նահանգին մէջ բնակութիւնն արգիլելու հրեայ արհեստաւորաց, մեքենագործաց, ոգելից ըմպելեաց և ուրիշ զտիչներու, գարեջրոյ գործարանատերաց և ընդհանրապէս այն ամէն Հրէից որք արհեստ կամ ճարտարութիւն մ'ի գործ կը դնեն։ Հրատարակեալ երկու տնօրինութիւններէն մին այս է։ Միւսին մէջ Զարէն արտօնութիւն խնդրուած է որպէս զի Ներքին գործոց նախարարն և Մոսկուայի կուսակալը կարենան ատենաբար Մոսկուա նահանգէն և քաղաքէն արտաքսել վերոյիշեալ գործովք պարապող Հրեաներն, և փոխադրել զանոնք Ռուսիոյ այն գաւառներ ուր ասեղ Հրէից կը թոյլատրուի բնակել։ Այս պաշտօնագրոց ստորև Զարն իւր ձեռօք գրած է. «Գործադրուի»։

Այս տնօրինութեան լիակատար զօրութիւնն ըմռնելու համար պէտք է յիշել թէ հակահրէական խստագոյն կարգադրութիւնք անգամ ցայսվայր թոյլատուութիւն շնորհած էին հրեայ արհեստագիտաց բնակութեան, ցորչափ իրենց արհեստն ի գործ դնէին։ Կը հաշուի թէ Մոսկուայի մէջ 14,000 հրեայ արհեստագէտք կան, առանց հաշուելու հազարաւոր ուրիշ կարգի մարդիկ որք արտաքսման հրամանին մէջ յիշուած են։ Այս Հրեայք պիտի զրկուին արդէն հրէաշատ գաւառներն Լեհաստանի։ Բայց այս ամենայն սկզբնաւորութիւն է տակաւին։ Նոյն տնօրինութիւն ի Փեթերսպուրկ եւս գործադրելու պատրաստութիւն կը կատարուի, և նոյն միտօք անցագրաց կանոնագիրը վերաքննելու և խստացնելու խորհուրդ մ'ալ կայ։

* * *

Ռուսիոյ ելմտական նախարարը կը փութայ ծեծել երկաթը մինչ տաք է, ի մասին տոկոսաց գեղչման և միացման։ Ապրիլ 8/20ին Պ. Վիշնեկրածքի պայմանագիր մը ստորագրեց Պարոնայց Ռոշիլտի, Պլայխրէօտըրի, Ցիւքոնմօ Կէզէլշաֆթի և Փեթերսպուրկի Դրամագեղչի և Միջազգային դրամատանց հետ՝ 500 միլիոն Ֆր.ի փոխառութեան մը համար, որով Փոխադարձ Կալուածական Վարկի Պանքային $4^1/_2$ % պարտատոմսերը պիտի վերածուին 3 % պարտատոմսերու, վճարելի 52 տարւոյ մէջ։ 1849ի և 1860ի ռուսական $4^1/_2$ % փոխառութիւնն ևս 100ին 100 հաշուով պիտի հատուցուին լմնան։ Ռուսիոյ ելմտական նախարարութեան կողմէ կը ծանուցուի թէ այն դրամատունք որք ցայսվայր կը հատուցանէին ռուսական արեւելեան փոխառութեանց կտրօնները՝ պիտի կատարեն Արեւելեան պատերազմի առաջին փոխառութեան տոկոսի զեղչումն, որ անցեալ շաբթու ծանուցուեցաւ։

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Պուլկար կառավարութիւնը սերպ կառավարութենէն խնդրեց որ ի Սերպիա ապաստանեալ Ռիզով Պուլկարիոյ յանձնուի, իբրեւ մասնակից մի քանի եղեռնական փորձերու։ Ռիզով լրագրական մարդ մ'է, որ Փանիցայի դատին մէջ ամբաստանուած էր, բայց դրական ապացոյցի պակասութեամբ արձակուելով, երկրէն արտաքսեցաւ։ Խնամի է Սօֆրանեֆի նախագահին, և վրէժխնդրական նամակ մը գրեր է վերջերս։ Սերպ կառավարութիւնը կը մերժէ Պուլկարիոյ խնդիրքն, առարկելով թէ Սերպիա չարագործաց յանձնման դաշնագիր չունի Պուլկարիոյ հետ, այլ միայն Թուրքիոյ հետ։ Երկրորդ, Ռիզովի դէմ եղած ամբաստանութիւնք քաղաքական ամբաստանութեանց կարգէն են, և յանձնում չեն ենթադրեր։ Երրորդ, ամբաստանութիւնն բնաւ բաւականէն ապացուցեալ չերեւիր։ Այնուհանդերձ, սերպ կառավարութիւնն ազդարարեր է Ռիզովի որ առ այժմ հեռանայ սերպ հողէն, խնդիր չյարուցանելու համար։

—Սերպիոյ ելմտական նախարար Պ. Վուիչ, որ Վիեննա գնաց, Բանոնքի կոմսին հետ կը բանակցի Աւստրիոյ-Հունգարիոյ և Սերպիոյ միջեւ առեւտրական նոր դաշնադրոյ վրայ, և անտի Փեթերսպուրկ երթալով, ռուս կառավարութեան աջակցութիւնը պիտի հայցէ Սերպիոյ հանրային պարտուց տոկոսի զեղչման ու փոփոխման համար։ Եթէ յաջողի, Սքուփչինան յունիս ամսուն յատուկ նիստի պիտի հրաւիրուի՝ սոյն ելմտական գործողութեան վաւերացման համար։

ԼՐԱԳՐԱԿԱՆ-ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ԴԱՏ Ի ՓԱՐԻԶ

Ինչպէս հեռագիրը ծանոյց, Փարիզի Քրէտիդ Ընտիւսթրիել է Գոմէրսիալ (Արուեստական և Առեւտրական Վարկ) դրամատան կողմէ Նուվէլ լրագրոյն դէմ բացուած դատը վարեցաւ պատժական դատարանին առջեւ ապրիլ 10/22ին։ Նուվէլ յիշեալ դրամատան վրայ յօդուած մը գրած էր «Արդեօք նոր սնանկութիւ՞ն մը» խորագրով։ Լրագրոյն տնօրէն Պ. Թոմա չներկայացաւ, թէեւ լրագիրն իմացուցած էր յիշեալ ընկերութեան թէ յիշած իրողութիւններն ապացուցանելու կարող է։ Դատավարութիւնն սկըսաւ, և Քրէտիդ Ընտիւսթրիել է Գոմէրսիալ դրամատան փաստաբան Պ. Տիւփրէս 200 հազար Ֆր. հատուցում պահանջեց, և դատավճռոյն հրատարակումը Փարիզի 50 և գաւառաց 150 լրագրաց մէջ, զորս դրամատունը պիտի ընտրէ և ծախքը վճարէ Նուվէլ։

Ընդհանուր դատախազին յայտարարութիւնները լսելէն ետեւ, դատարանը վճիռ մը տուաւ՝ յայտարարելով թէ անկարելի իրողութիւններն ապացուցանելու առաջարկութիւնը զուր ըրած է Նուվէլի տնօրէնն՝ անընդունելի է։

Դատարանը նախ կը դիտէ թէ Նուվէլի հրատարակութիւնք հրապարակային վստահամբաւութիւն եւ հանրային վարկի կոչուած ընդ ընկերութեան մը դէմ։ Եւ վստահամբաւութեան ծանր մէկ տեսակն է այս, ուղղեալ այնպիսի հաստատութեան մը դէմ որ իւր վարկով կ'ապրի։ Բաց աստի, գանգատեալ յօդուածը թէ՛ ի Փարիզ և թէ ի գաւառս տարածելու համար մասնաւոր ճիգ թափուած էր։ Դիտելի է նաեւ զի այս հրատարակութենէն ետքը տեղի ունեցած արարք բացայայտ կը ցուցնեն թէ անստորագիր յօդուածին հեղինակը գրիչը ձեռքն առած է ո՛չ թէ հասարակութիւնն զգուշացնելու համար այլ պարզապէս ... Քրէտիդ Ընտիւսթրիել է Գոմէրսիալի բաժնեթղթոց անկումն ու փճացումն յառաջ բերելու դիտմամբ։ Դատարանը կը նկատէ նաեւ թէ ապրիլ 16էն մինչեւ դատավարութեան օրը Նուվէլ լրագիրը չորունակած է խոշոր տառերով յօդուածներ հրատարակել «Սեղանաւորական գայթակղութիւնք» խորագրով, յիշեալ դրամատան դէմ ուղղեալ և հետեւապէս խիստ պատիժ մը տալու պէտքն աններեւ է։

Ուստի, դատարանը Նուվէլի տնօրէնն ի բացակայութեան դատապարտեց քառամսեայ բանտարկութեան, 100 հազար Ֆր. հատուցում վճարելու գանգատող ընկերութեան և 2000 Ֆր. տուգանք, և այս վճիռն իւր ծախիւք հրատարակելու Փարիզի 25 և գաւառաց 50 լրագրաց մէջ զոր պիտի ընտրէ գանգատող կողմը։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Թայմզ կը գրէ իւր անցեալ հինգշաբթի աւուր (11/23 ապրիլ) սեղանաւորական տեսութեան մէջ.

«Մեծաքանակ ոսկւոյ ձող որ Պրազիլեան զրկուած էր՝ այսօր գնուեցաւ Անգլիոյ Պանքային կողմէ։ Բայց Պանքայի պատրաստ մետաղադրամին վրայ սոյն յաւելում վայրկենական է միայն, որովհետեւ վաղը Լիզպոն պիտի զրկուի 200,000 անգլ. ոսկի։ Կ'երեւի թէ Փորթուկալի ծախսոտ փոխառութեան մէջ շահ ունեցող Ֆրանսական տուներ անխոհեմութիւն հարամած են հարկադրել Անգլիոյ Պանքան որ իւր տոկոսի սակը բարձրացնէ վերստին, բան մը որ հարկաւոր պիտի լինէր եթէ Պանքան հարկադրուեր տալ Փորթուկալի պէտք եղած ոսկին։ Այս երկիր դրամ շատ կը խնդրուէր 3 % էն, և եռամսեայ Պանքայի փոխանակագրոյ զեղչի սակն է $3^3/_8$ %, եւ տունք ոմանք $3^1/_2$ % է պակաս գործ ընել չեն ուզեր։»

—Թայմզ անցեալ հինգշաբթի երեկոյեան (ուրբաթի թերթ) սեղանաւորական տեսութեան մէջ կը գրէ.

«Պաշտօնական գնամեղչի ո՛չ է բարձրացումն չծանուցուեցաւ այս շաբթու Լոնտոնի։ Նախ, անգլ. հրապարակէն եկած գիներ հարաւ-ամերիկեան թղթոց դրէթէ ամենուն վրայ զգալի բարուգում ծանուցած լինելով, Փարիզի հրապարակն, այն կողմէ ապահովեալ, վերջին աւուրց վեհերոտ գիրքը թողուց։ Բաւական գործ եղաւ, և գիներն առջի օրուան վրայ բարձրացան։»

—Դատ բացուեցաւ այն սեղանաւորական գործիչներուն դէմ որք Փորթուկալի ծխախոտի նորահաստատ մենավաճառի փոխառութիւնն արգիլելու համար Փորթուկալի դրամական վարկին դէմ ծանրապէս անպատուիչ հրատարակութիւններ ըրած էին՝ պատերու վրայ ծանուցումներ փակցնելով և ուրիշ միջոցներով։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՓՈՐԹՈՒԿԱԼ

Մոզամպիքի խնդրոյն վրայ Անգլիոյ և Փորթուկալի վէճը դեռ չվերջացաւ և օրէ օր կը կնճռոտի նոր դիպուածներով և արկածներով։ Ասոնց վերջինը ծանոյց հեռագիրն, և Սըր Ճօն Ուիլլուպիլ, որոյ նաւը կասեցուցած էին Փորթուկէզք, դէպքն հետեւեալ կերպիւ կը պատմէ.

Սըր Ճօն Փօնկուէ գետէն դէպ ի վեր ելլելու և առեւտրական նպատակաւ հետազօտութիւն մը կ'ուզէր ընել։ Փորթուկէզք ընդդիմացան։ Անգլիացիք յանձն առին անգլօ-փորթուկէզ վերջին կարգադրութեան համաձայն ընթացք բռնել։ Փորթուկէզ մարտանաւուն հրամատարն իմացուց թէ կրակ պիտի ընէ անգլիական զօրախմբակներուն վրայ եթէ աւելի յառաջ երթան։ Անգլիացիք պատասխանեցին թէ Փորթուկէզք պատասխանատու պիտի մնան եթէ այնպիսի բռնաբարութիւն մ'ի գործ դնեն, և ծանուցին թէ անգլ. նաւք յառաջ պիտի երթան։ Փորթուկէզ մարտանաւն առանց ռումբի թնդանօթ արձակեց, և հրամատարը պոռաց թէ ռումբերն ալ պիտի տեղան անմիջապէս։ Անգլիացիք մտիկ չըրին, բայց շուտով պաշարեցան Փորթուկէզներու պատերազմական չորս մակոյկներուն կողմէ, և հարկադրեցան կանգ առնել։ Փորթուկէզք դրաւեցին անգլ. նաւերուն մէջ գտնուած ամէն բան։ Իրենք կ'ըսեն թէ շատ զէնք և ռազմամթերք կային, բայց Սըր Ճօն կ'ըսէ թէ իրենց անձնական պաշտպանութեան պէտք եղած զէնքերը միայն կային։ Անգլ. նաւազք վար դրուեցան, իսկ Սըր Ճօն և ընկերք արձակեցան։ Լորտ Սալզպըրի բացատրութիւն և գոհացում պահանջած լինելով, բանակցութիւնք կը կատարուին։ Իրաւախոհութիւն մը անշուշտ պիտի գոյանայ, քանի որ Փորթուկալ Անգլիոյ հետ պատերազմի բռնուելու բուռն տենչ մը չի տածեր հաւանօրէն։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿ ՓՈՔՐ ԱՍԻՈՅ

Արաբկիր՝ որոյ օդն ու ջուրն առողջարար են և դիրքն ոչ տգեղ՝ լինելով լեռնապատ ու քարոտ մի երկիր, չունի իւր բազմամարդ բնակչաց սնունդն ու այլ պիտոյքներ հոգալու համար բաւականաչափ հող առ ի մշակութիւն, և ընդարձակ հրապարակ չահավաճառութեան։ Ուստի, քաղաքացիք և գիւղացւոց դրէթէ մեծ մասն յանկամ կը թողուն իրենց սիրելի ծննդավայրն, և կը մեկնին յօտարութիւն պանդխտութեամբ հայթայթելու համար իրենց և իւրայնոց կեանքը։ Բիւզանդիոնէ ցՄինկափուռ, այն ամէն երկրաց մէջ՝ ուր առեւտուրի միջոց կայ ու չահու աղբիւր՝ կարելի է գտնել Արաբկիրցի մը զբաղեալ իւր հնարիմաց ջանիւք ճարուած գործով մը։ Ի բաց առեալ փոքրամասնութիւն մ'՝ որ առ ի չգոյէ դրամագլխոյ կ'ընտրէ հացագործութիւն, սպասաւորութիւն և այլ սոյնանման զբաղում՝ ճարպիկ, տոկուն, գործօն ու քիչ թէ շատ դրամատէր պանդուխտ մարմինն Արաբկիրցի՝ կը նախընտրէ առեւտրական ասպարէզն, և բարեբախտութիւն է ըսել քաղաքներէ ոմանց մէջ կը գրաւէ բաւական պատուաւոր տեղ մը։ Սակաւաթիւ են անոնք որք իրենց հետ ուրիշ տեղ կը փոխադրեն տուն ու ընտանիք. բայց ըստ մեծի մասին կ'ընթեռնուին ցեխերուխիւն։ Ոմանք այնպէս կարգադրած են իրենց գործեր որ տարուէ տարի կը մեկնին աստի, մինչ թողոնք ի հայրենիս կը դառնան առ մեզ, և կը վերադառնան՝ երբ ցուրտ եղանակն համնի։ Իսկ անոնք որք սակաւապէտ են և աւելի միջոց ունին աստ զբաղելու արհեստով մը կամ տուրեւառի գործով, որչափ կը ներեն իրենց տրամադրութիւնն ու միջավայրը կը ջանան հետզհետէ զար դացնել առեւտուր և ճարտարութեան այլ և այլ տեսակներն ի ծոց իրենց երկրին։ Առեւտրոյ հրապարակն ու գործաւորութիւն ընդհանրապէս մերայնոց ձեռքն են, և թէպէտ տակաւ առ տակաւ զանս բարգաւաճման ասպարէզն հասնելու մեծ հետամտութիւն կայ, սակայն կեդրոնին ոչ այնքան յարմարագոյն դիրքն ու վերջին տարիներու առեւտրական անձկութիւնը դրեթէ կը ջլատեն ժիր ձեռաց ջանքերն ու փորձառու և յաջողակ մտաց հնարքները։ Կ'ըսուի թէ ժամանակաւ աստ բաւական չահաւէտ արուեստ մ'էր ..., որոյ շնորհիւ կայրէին 1600է աւելի հայ ընտանիքներ, թիւ՝ որ համեմատութեամբ տեղւոյս հայ բնակչաց թուոյն՝ նկատելի է միշտ. այլ այդ արուեստի ուրիշ երկրաց մէջ եւս սկզբնաւորութիւնն ու արագաբար ծաւալումն, և մանաւանդ արհեստապետաց ոմանց չհամուրութեամբ կեղծ ապրանք արտադրելը պատճառ տուին գնոց անկման, և հետեւապէս զեղչման թէ՛ արհեստապետաց և թէ գործաւորաց թուոյն։ Այդ. ձախող հեռանկարին առաջքն անմիջապէս առնելու համար թէ և առաջնորդին և արհեստապետաց կողմանէ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուած են ժամանակին, սակայն սոցա ջանքը բաղխուելով յապաղային կեղակարծ չահու անյագ ցանկութեան ոմանց՝ չաջողեցին յարատեւելու և այդ բան պատճառաւ մնասուել են ոմանք։ Այժմ նիւթապէս կարող ու արհեստին հմուտ անձինք կը չարունակեն ..., աւելի ազնուացնելով տեսակն և չափաւորելով գինն, ու կեդրոնին պիտոյից բաւականացնելէ զատ, մեծ քանակութեամբ կ'արտածեն այլուր ի վաճառ։ Մանուսանէի արհեստապետաց թիւը մօտաւորապէս 200 ի և գործաւորացն դրեթէ 1000ի կը համնի։ Ի սոցանէ ժրաջանք կարող են գործել առ օրին մինչեւ 3—4 ... (8—10 կանգուն երկայնութեամբ և մի կանգունէ դրեթէ պակաս լայնութեամբ) ..., և ստանալ մէն մի ...ի համար ի գործ—զին 2—3 ղուրուշ, որով կրնան ապրեցնել սակաւապիտութեամբ իրենց ընտանիքն, եթէ բազմաթիւ չէ սա, և իրենց գործոյն մէջ ունին աջակից գէթ անդամ մին, որ պարապի ... լեցնելու կամ ազբելու։ Արաբկիրու ... կրնայ մրցիլ օտար երկրաց չատերու արտադրածին հետ, և գեղազանցել իսկ տեսակաց զանազանութեամբ նամանաւանդ առաւել տոկունութեամբ։ Մանածը, զոր վաճառականք կամ արհեստապետք բերել կուտան Պոլիսէն կամ Եւրոպայէն, կարմիր ներկելու գաղտնիքն եւս գիտեն բազումք գործաւորաց յար և նըման եւրոպական կարմիրին։

Սեղանաւորութիւն, փոխանակութիւն, վաճառականութիւն, ժամագործութիւն, երկաթագործութիւն, պղնձագործութիւն, խաղողորդութիւն, կլայեկչութիւն, կօշկակարութիւն, ատաղձագործութիւն, թիթեղագործութիւն, սափրիչութիւն, հացագործութիւն, ոսկերչութիւն, բըրդութիւն, պայտագործութիւն, համետագործութիւն (փալանճի), դերձակութիւն, ներկարարութիւն, հիւսնութիւն, որմնադրութիւն, կրագործութիւն (քիրէճճի), չերամաբուծութիւն, գաճըր են բոլորովին Հայոց ձեռքն են։ Իսկ մանրավաճառութիւն, նպարավաճառութիւն, մրգավաճառութիւն, մսագործութիւն, եւլն, ծխախոտի են առեւտուրը կիսով չափ Հայոց և կիսով Թուրքաց զբաղումն է։ Սեղանաւորք՝ անշուշտ միայն լումայափոխութիւնը գոհացուցիչ չգտնելով՝ կ'ընեն նաեւ առեւտուր մանածի, արծաթոյ, ոսկեղինաց ու գոհարեղինաց։ Նոյնպէս վաճառականք՝

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՌ

ԽԵԼԱԳԱՐԸ

ՄԱՍՆ ՆՐՐՈՐԴ

ՓՐԿՈՒԹԻՒՆ

Ծերունին խուլ հեծիւն մը արձակեց և աթոռի մը վրայ ինկաւ։ Աղջիկը ցաւի ճիչ մը արձակեց և ահաբեկ, հօրը ծունկերուն ինկաւ հեծկլտալով։

—Ներողութի՛ւն, ըսաւ գրկելով զայն. բայց եթէ գիտնայիր, հայր, ի՜նչպէս Օռօռ կը տանջուի ատենէ մը ի վեր, ի՜նչպէս կը տառապի . . .

—Ի՛նչ բան կը տանջէ զքեզ. ինչո՞ւ կը տառապիս, հարցուց ծերունին, իր յուզումը զսպելով։

—Հասկցայ, գուշակեցի որ տիկին Տիւռան մայրս է։

—Ի՞նչպէս հասկցար։ Ոչ, ոչ, նորէն տեսար ես տիկին Տիւռանն, ինք ըսեր է քեզ։

—Հայր, տեսայ զայն նորէն և իմ առջեւս երբեք չէ ըսած բառ մը որմէ բան մը կարենամ իմանալ, կ'երդնում։ Ա՜հ, մի՛ ամբաստանէք զայն. խոստովանեցէք որ իր քաջութիւնն, արութիւնն և անձնուրացութիւնը վսեմ են եղած։ Հայր, կրնաք ինձ հաւատալ, մտածելով է որ յայտնութիւն մը եղաւ յիս յանկարծ։ Սակայն դեռ տարակոյս մըն էր միայն, և ահա ինչու ուզեցի տեսնել այս պատկերը։ Հայր իմ, մտիկ ըրէ. չեմ գիտեր ինչ իրաւունքով վռնտեցիք մայրս և իր զաւակէն բաժնեցիք զայն. բայց մայրս իմ մայրս է ինչպէս դուք հայրս էք։ Ինչ որ ալ ըրած ըլլայ ատենօք, աղջիկդ կը խոնարհի առջիդ մօրը ներումը խնդրելու համար։

—Լռէ՛, լռէ՛, գոչեց կոմսը խելացնոր։ Եթէ գիտնայիր, դժբա՛ղդ աղջիկ, եթէ գիտնայիր . . .

—Բան մը չեմ ուզեր գիտնալ։

—Մի՛ ուրեմն աղաչեր իրեն համար։

—Կ'աղաչեմ զի կ'ուզեմ որ մայրս տաք ինձ։ Կը սիրեմ զայն։ Կը լսե՞ք, հայր։ Կը սիրեմ։

—Ա՜հ, ա՜հ, ըրաւ կոմսը։

—Գիտեմ ինչ որ կը պարտիմ մօրս, և դուք ալ գիտէք, շարունակեց աղջիկը մեծ յուզմամբ մը։ Ա՜հ, միայն չծնաւ զիս։ Ես ի՛նչ էի երկու տարի առաջ երբ Պ. Վան Օսէնի խորհրդով Բարիզ բերիք զիս։ Ապուշ մը, որուն միտքը չղթայուած էր։ Ոչինչ կը խօսէր իմ հոգւոյս, ոչինչ իմ սրտիս։ Ոչինչ կը տեսնէք յիս, ոչինչ ինձմէ դուրս։ Իղձ, կամք, բաղձանք, յոյս և նոյն իսկ երջանկութեան գաղափար չունենալով, տեսակ մը անձկացման մէջ կ'ապրէի։ Կին մը եկաւ, խոնարհ, համեստ կին մը, որ իր տժգոյն դիմաց վրայ վշտաց հետքեր կը կրէր. քաղցր ձայն մը և մայրական սիրով շողշողուն նայուածք մը ունէր։ Ի՛նքն էր . . . ։ Ա՜հ ինչպէս որ յաճախ կ'ըսէր ինձ, Աստուած ղրկած էր զայն ինձ։ Իսկոյն իմ սիրտս բացուեցաւ և ոգեւորուեցայ։ Մտածել ուսոյց ինձ, միտքըս ստեղծեց, խելք տուաւ ինձ։ Բան մը չէի գիտեր, սովրեցուց ինձ. իր շնորհիւ ճանչցայ մեծ ճշմարտութիւնները։ Սիրտս իրենովը կազմեց, և ինչ որ կայ այժմ յիս, իր սիրոյն, իր գորովոյն կը պարտիմ։ Ասոնք ամենքն ոչի՞նչ են ձեզ համար, հայր։

Կոմսը կը մնար գլխահակ, ու կուլար։

Օռօռ շարունակեց բորբոքմամբ.

—Է՜հ, հայր իմ, ինձ համար ամեն ինչ է։ Անցեալը չեմ ուզեր գիտնալ, մեռա՛ծ է այն։ Ներկայն կայ, և ապագային կը նայիմ։ Կը ճանչնամ մայրս։ Ամեն ազնուութիւն, ամեն մեծութիւն և առաքինութիւն ունի։ Ա՜հ, եթէ յանցանք մը գործած է, չատոնց քաւած է զայն։ Այժմ, հայր իմ, ալ անգութ չէք կրնար ըլլա՛լ. ոչ, քանի որ ես ձեր սիրեցեալ աղջիկը, կը գոչեմ ձեզ. Մոռցէ՛ք և ներեցէ՛ք։ Ա՜հ կը տեսնեմ որ պիտի ներէք. կուլա՛ք, հայր իմ, կուլաք։

Եւ անոր վիզէն կախուեցաւ։ Ծերունին չկրցաւ հեծեծանքը բռնել։

—Բարի ես, կը սիրես աղջիկդ, շարունակեց Օռօռ. ես գիտէի որ պիտի տայիր ինձ մայրս։ Մտի՛կ ըրէ, քեզ շնորհակալ ըլլալու, երախտագիտութիւնս ցուցնելու համար, ամեն զոհողութիւն պիտի ընեմ։ Գիտես Ատռիենն ի՛նչպէս կը սիրեմ. է՜հ, եթէ ըսէիր. «կը ներեմ, բայց այն պայմանաւ որ Վէռվէնի մարդիկը պիտի մոռնաս, ալ պիտի չսիրես զայն։» Է՜հ հայր իմ, ներկային վրայ մտածելով, կարծեմ թէ բաւական ուժ պիտի ունենամ խոստանալու համար քեզ զայն մոռնալ։ Հիմայ, ըսէ՛, հայրիկ, ներեցի՞ր։

Այս խօսքերն ըսած ատեն, չկրցաւ լալը բռնել։

Կոմսն յամրաբար ոտքի ելաւ և երկու ձեռքերն աղջկանը գլխուն վրայ դնելով,

—Սիրելի աղջիկս, ըսաւ բեկեալ ձայնով մը, օրհնեալ եղիր յաւիտեան և թող քեզ կեանք տուողներուն գթրադրութիւնն երջանկութեանդ գինն ըլլայ. փրկութեան հրեշտակն ես դու, աղջիկս։ Օռօռ Տըլօռմ չես դու այլ եւս. ճշմարիտ անունդ կուտամ քեզ և իմս ալ կ'առնեմ նորէն։ Լիւսի սիրելի աղջիկս, Պ. Տըլօռմը չէ որ զքեզ կը գրկէ, այլ Լասէռի կոմսը։

Ելաւ կանգնեցաւ և աղջկան ալ օգնեց ոտքի ելնելու։

—Հիմայ, ըսաւ, եկուր։

—Ո՞ւր, հարցուց։

—Մօրդ տունը։

Անհուն ցնծութեան ճիչ մը արձակեց։

Ֆրանչէսքան չէին տեսներ, որ նոյն տեղն անշարժ մնացած էր։ Բայց սենեկէն դուրս չելած, համրը ծունր դրաւ և լալով ձեռքերնին պագաւ։

Սանդուղէն իջան. Լիւսի հօրը թեւին կրթնած։ Քուրէին մէջ աղջկանը քով նըստելով, կոմսը ըսաւ Լուիին.

—Տավի փողոց թիւ 6։

. . . .

Կոմսուհին հետեւեալ նամակը կը կարդար զոր նոր ստացած էր։

«Տիկին,

«Այս առաւօտ դատարան կոչուեցանք, կոմսն և ես, հարցաքննիչ դատաւորին առջեւ ձեզ ծանօթ եղելութեանց վրայ վկայութիւն տալու համար։

«Կոմսը հաստատ կը կենայ. դատաւորաց առջեւ ալ Բիէռ Ռուսոյ կը կոչէ ինքզինքը։

«Դատարանէն իմ տունս տարի զայն և միասին նախաճաշեցինք, միշտ խօստմանս հաւատարիմ, ձեր վրայ չխօսեցայ։ Բայց գիտէցի որ շատ փափաք ունէր հարցումներ ընելու ինձ, քիչ մը առաջ, քիչ մը վերջը, հարկաւ խորհածը, ուզածը պիտի ըսէ։ Կը սպասեմ։

«Բաժնուեցաւ ինձմէ, ըսելով թէ Օռօռն երեկ տեսած չըլլալով. իր տունը ըլլալու էր, և չէր ուզեր զայն սպասցնել։ Կոմսն անհանգիստ է աղջկանը մասին։ Ինչպէս որ գրեցի ձեզ, Օռօռ ատենէ մը ի վեր մտախորհ, տխուր է, բանով մը միտքը պաշարուած։ —Բան մը ունի, կ'ըսէ կոմսն, ահեռեալ գաղափար մը։ Կարծեմ Վէռվէնի մարգիզին վրայ կը խօսի. բայց անոր խօսքը չըներ։

«Պ. տը Լասէռ՝ մարգիզին վրայ յաճախ լուր կ'առնէ տիկին տը Մօնբէռէի միջոցաւ, որ գրեթէ ամեն օր կը տեսնէ Պ. Կասթօն տը Լիմանը, Պ. տը Վէռվէնի մտերիմ բարեկամ, վիրաւորեալը կ'ապաքինի տակաւ։ Կը սկսի ոտքի ելնել և քալել։ Ութ օրէն յոյս կայ որ Բարիզ դառնայ։ «Ձերդ անձնուէր

«ԿԻՑԵՈՄ ՎԱՆ ՕՍԷՆ»

Կոմսուհին լսեց որ դուռը կը զարնէին։

—Ո՞վ կրնայ ըլլալ, խորհեցաւ։

Մեռաքսէ չրջազգեստի մը խշրտուքին պէս բան մը լսեց։

—Աստուա՛ծ իմ, մրմնջեց, արդեօ՞ք...

Զհամարձակեցաւ «Աղջիկս է» ըսել։ Նամակը գրպանը դրաւ և գնաց բացաւ։ Ուրախութեան ճիչ մը արձակեց։

—Օրիորդ Տըլօռմ, դո՛ւք, դո՛ւք, թոթովեց, ա՜հ, կը . . .

Չկրցաւ աւարտել. և դողդոջուն, ապշած, աչքերը խոշոր խոշոր բացած, ետ ետ գնաց։

Լասէռի կոմսը տեսած էր։ Մտաւ նա աղջկանը ետեւէն և դուռը գոցեց։ Այն ատեն Լիւսի մէկդի քաշուեցաւ և թողուց որ հայրն յառաջանայ։

Պահ մը հանդիսաւոր լռութիւն տիրեց։

Խելացնոր, սրտատրոփ, կոմսուհին կը սպասէր. մինչդեռ աչքով, մէկ մը կոմսին մէկ մը աղջկանը նայելով կը թուէր հարցում մը ընել. վերջապէս կոմսը յաղթեցաւ իր յուզումը սանձել։

—Աղջիկս բերաւ զիս հոս, ըսաւ։

—Ի՛նքը, ըրաւ կոմսուհին բանձը չը գիտնալով։

—Այո, պատասխանեց կոմսը, Լիւսի տը Լասէռ, ձեր աղջիկը։

Խեղճ մայրը գերագոյն ցնծութեան ճիչ մը արձակեց։ Հասկցած էր։ Աչքերը արցունքով սքօղուեցան, և ի ծունր ինկաւ, բայց կոմսը բռնեց ձեռքէն և հրամայեց որ ոտքի ելնէ։

(Շարունակելի)

Թերեւս յարմարելու համար տեղւոյն հանգամանաց, կամ մանաւանդ բեղմնաւորելու իւրեանց շահ՝ կը վաճառեն մինչեւ իսկ մանրավաճառի վերաբերեալ նիւթեր ու իրեղէններ. այս ատրճանաւ վաճառականներ կարելի է հաշուել քանի մը աւելի։ Երկաթագործք թէեւ թուով սակաւ են, այլ հազիւ երկու երեք կան որ ճարտար ու յաջողակ կրնան ճարտարակերտել Եւրոպայի գործարանաց արտադրած ինչ ինչ գործեաց ու կահից իսկատիպ նմանութիւնն. եթէ առաւել քաջալերութիւն գտնեն սոյն գործաւորք, անշուշտ աստ աւելի արագ կը զարգանայ այդ արուեստն ի ձեռն նոցին։ Խաղաղորդութեան երեք գործարաններ միայն կան հոս, որոց մէջ կ'աշխատին գրեթէ 40ի չափ Հայեր, և կ'արտադրեն լաւ բանուած այծեմորթ, զոր բաւական քանակութեամբ կ'արտածեն ի Խարբերդ, ի Մալաթիա, ի Բերիա եւ այլուր ի վաճառ։ Կալեկարաններու (խալայճը)՝ որոց թիւը կը հասնի 60ի՝ մի մասն կը պարապի ի քաղաքիս, եւ մի մասն կը շրջի գիւղէ գիւղ ճարելու համար իւր ապրուստ։ Պայտագործութիւնը զարգացած է հոս, եւ շրջակայ քաղաքաց մէջ յարգի է տեղս պատրաստուած պայտը։ Կան նաեւ արհեստին հմուտ կօշկակարներ, որ կը պատրաստեն ճաշակաւոր եւ կոկիկ կօշիկներ։ Դերձակներէն սակաւագոյնք եւեթ գիտեն ձեւել ու կարել զգեստ եւրոպական տարազով. երեք բժիշկ եւ երկու դեղագործ միայն ունինք հոս. բժիշկներէ մին զինուորական է յոյն ազգաւ, միւսն Պոլսեցի Հայ, Տօքթ. Արտաշէս Թէրզեան, եւ երրորդն Հայ-բողոքական մը։

Միսիթարական է ասել թէ Արաբկիրու մէջ գինետուն գրեթէ չկայ։ 2-3 Հայեր եւեթ կը պարապին փոքրիկ նկուղներու մէջ վաճառելու ոգելից ըմպելի ճանապարհորդաց և օտարաց, այլ ոչ երբեք Հայ բնակչաց քաղաքիս, որք յաւելի առնելին կը պատրաստեն իրենց պիտոյից չափով օղի ու գինի, ուստի եւ բնաւ յարաբերութիւն չունին այդ գինետանց հետ, եւ եթէ երբեք գտնուին այնպիսիներ, որք մոլորահետ հրապուրանաց մը անձն տալով ապրին սահին այդ խոնաւ նկուղներու խոնաւագոյն որմոց տակ, խստիւ կը պարսաւուին ի քաղաքացւոց։ Զանց առնելով ուրիշ մանրամասնութիւններ, ստատանօր կը յաւելունք թէ վերջերս ոմանք ձեռնարկած են [illegible] ... Սոյն երկուքն եւ շահաւէտ, երկուքն եւս յաջողելի են աստ, զի գաւառս ունի առաջնոյն համար [illegible] առատութիւն և երկրորդին՝ յարմարագոյն տեղեր։ [illegible] ... եթէ այս երկուքն յաջողութիւնն յարատեւելու հոգ տարուի, եւ զեղչուին առանձին ծախուց ու այնքան կարեւոր մասերն, պէտք է վստահ լինել թէ գէթ մասամբ իւր կը թեթեւնայ պանդխտութեան դիմելու ծանրակշիռ հարկն, պանդխտութեան որ ազգային հոգերու եւ յաճախ աղէտաբեր հետեւանաց կ'ենթարկէ թէ պանդխտողն և թէ սորա գործն անձնական սպառող էական հոգեհատոր։

—Հակառակ այս տարւոյ ձմրան հազուադէպ խստութեան՝ արժանաց գինը բարեբաղդաբար գրեթէ չբարձրացաւ երբեք. ցորենոյ թեմինը՝ որ 17—18 օխա կը կշռէ՝ կը վաճառուի 12-13 ղրշ. ի. Միայն միսն ու իւղ ոգեցին մի քիչ, առաջնոյն օխան 4, իսկ վերջնոյն 10 ղրշի կը ծախուի, մինչ սովորաբար ուրիշ տարիներ միսը 60 փարայէն ջ100 փարայ, իւղը 5 ղրշէն ջ7 ղրշ կը բարձրանար։ Ց. Մ.

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿՈՎԿԱՍԻՈՅ ՀԱՅ ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ

Պաշտօնական պատահական թղթակցէ մը ստացած ենք ապրիլ 8/20 ամսաթիւ նամակ մը, որ հետեւեալը կը հաղորդէ.

«Այս բաղէիս ստացայ հետեւեալ լուրը որը շտապեմ ձեզ հաղորդել. Բարձրագոյն հրամանաւ է յայտարարուած Հայոց բոլոր դպրոցներին որ այսուհետեւ բոլոր առարկաները ռուսերէն լեզուով պիտի դասաւանդուին այդ դպրոցներում, իսկ հայերէնը որպէս լեզու. Դեռ ի գործ չէ դրուած. Թիֆլիսում սպասում են կառավարչական վերջնական [illegible]»։

Ըստ օրինական վերջին արամադրութեանց, Կովկասեան Հայ վարժարանաց մէջ ռուս լեզուն, Ռուսաստանի պատմութիւն և աշխարհագրութիւնն միայն ռուսերէն պէտք է աւանդուին, իսկ ուրիշ առարկայից համար պարտաւորութիւն չկայ ռուսերէն աւանդման։ Պահ մը կովկասեան վարչութիւնք ձեռնարկեց կրօնի դասաւանդութիւնը ռուսերէն աւանդել տալու, բայց այս որոշումն ալ [illegible]։ Իսկ թէ ամեն առարկայք անխտիր ռուսերէն աւանդուին՝ բոլորովին նոր տնօրինութիւն մ'է, և առայժմ անհաւատալի կը թուի մեզ։ Այս տեսութեամբ մեր պատահական թղթակցին լուրը վերապահութեամբ կուտանք առայժմ։—Բայց աստի, ո՛չ միայն քաղաքական այլ և մանկավարժական տեսակէտով անտեղի կը լինէր այդպիսի տնօրինութիւն մը։ Ակնարկեալ վարժարանք նախակրթարաններ են, և քանի որ Կովկասիոյ ժողովրդոց սովորական լեզուն ռուսերէն չէ, ընտանեաց ծոցէն ելնելով ուղղակի նախակրթարան կամ տարրական դպրոց դիմող և տակաւին հայերէն միայն հասկցող հայ տղայքը պարտաւորել որ ամենայն ինչ ռուս լեզուաւ սովրին՝ զանոնք բան մը չսովրելու դատապարտել կը նշանակէ։ Ուստի, յատ հաւանական է որ մեզ հաղորդեալ լուրն անճիշդ լինի աւելի կամ նուազ։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն ասկից առաջ օրհնութեան կոնդակ մը ղրկած էր Եւդոկիոյ Զիլէ թեմի ազգայնոց՝ իրենց խաղասէր և ջանասէր ընթացից համար, որով տեղւոյն թեմական գործերը բարեկարգած էին։ Արդ, Զիլէէն առ Ս. Պատրիարք Հայրն ուղղուած հանրագիր մը, ըսելէ յետոյ թէ Ն. Ամենապատուութեան կոնդակն եկեղեցւոյ մէջ կարդացուելով մեծ ուրախութիւն պատճառած է ժողովրդեան, կը յաւելու թէ Եւդոկիոյ պատրիարքական փոխանորդ Արժ. Եղիշէ Ծ. վարդապետ Այվազեան մեծ հոգ կը տանի նոյն վիճակին վրայ և ի մէջ այլոց պատճառ եղած է տեղւոյն վարժարանաց իբրեւ կալուած քարուկիր մեծ խանութ մը կառուցման։ Հանրագիրը երախտագիտութիւն կը մատուցանէ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր հայրական հոգածութեան համար և միանգամայն շնորհակալութիւն կը յայտնէ Արժ. Եղիշէ Ծ. վարդապետի համար որ բոլոր վիճակաւորաց համակրանքն առ ինքն գրաւած է իւր բարւոք եւ արդիւնաւոր պաշտօնավարութեամբ։

Տրապիզոնի ուսումնական խորհրդոյ ատենապետ և գաւառական ժողովոյ երեսփոխան Մեծ. Կարապետ էֆէնտի Պօյաճեան, դամար մը նուիրելով Տրապիզոնի եկեղեցւոյն շինութեան համար կազմեալ հանգանակիչ յանձնաժողովին, խոստացած է նաեւ ի Կ. Պոլիս կամ յայլուր իւր բարեկամաց մէջ հանգանակութիւններ ընել տալով, ըստ կարի օգնել նոյն եկեղեցւոյ շինութեան։

ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԹԱՂՈՒՄ
ՎՍԵՄ. ՎԱՀԱՆ ԷՖԷՆՏԻԻ

ՑԱՒԱԿՑԱԿԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՔ

Դատական նախարարութեան հանգուցեալ խորհրդական Վսեմ. Վահան էֆէնտիի յուղարկաւորութիւնն ու թաղումը կատարուեցաւ երէկ մեծաշուք հանդիսիւ, ի ներկայութեան բարձրաստիճան եկեղեցականաց որոց ի գլուխ կը գտնուէր Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը, պետական պաշտօնէից, հայ և օտարազգի երեւելեաց, դեսպանական մարմնոյն, և յոգնախուռն բազմութեան ժողովրդեան որք արժանաւորապէս պատուեցին մեծանուն հանգուցելոյն յիշատակը։ Արդէն, այս անակնկալ մահուան գոյժն շաբաթ գիշեր տարածուելով ի Բերա և կիրակի՝ մայրաքաղաքիս ամեն կողմը, ընդհանուր ցաւ պատճառած էր, և կիրակի օրն ու գիշերը ամեն ազգէ բարձրաստիճան այցելուք կը փութային ի տուն Վահանեանց։ Այցելուաց մէջ կը յիշուին Հայհաւատանաց Պատրիարք Ամենապատ. Սթեփանոս [illegible] և գերմանական դեսպան Պառոն տը Րատովից, որք իրենց այցետոմսը ձգած էին անձամբ։ Իսկ արքունապետ Վսեմ. Մինիր փաշա, ինչպէս երէկ ծանուցինք, յատկապէս գնացած էր Վեհ. Սուլթանի ցաւակցութիւնը հաղորդելու հանգուցելոյն ընտանեաց։ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն, երէկ առաւօտ, նախ քան յուղարկաւորութիւն, այցելութեան գնաց, և ցաւակցութիւն յայտնելով, հայրական խօսքերով մխիթարեց հանգուցելոյն սգաւոր ընտանիքը։

ՄԵՌԵԼԱԿԱՆ ԹԱՓՈՐԸ

Մահազդն Ազգը կը ծանուցանէր թէ յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուէր ժամ 4ին, հանգուցելոյն մարմինը փոխադրուելով իւր բնակարանէն (ի Թագսիմ) Բերայի Ս. Երրորդութեան եկեղեցին և անտի Եէնի-գիւղ, իւր գերդաստանին յատուկ դամբարանին մէջ ամփոփուելու համար։ Ըստ այսմ, երէկ առաւօտ, որոշեալ ժամէն առաջ, յուղարկաւորք հետզհետէ կը համախմբուէին հանգուցելոյն բնակարանը և ժողովուրդը կը խռնուէր Թագսիմի հրապարակին վրայ, Թագսիմի [illegible] պաշտօնեայք կը հսկէին կարգապահութեան։ Կառաց ու հանրակառաց երթեւեկութիւնք դադրած էին առժամապէս ի Շիտակ ճամբէն. երկու կողմը գտնուած բոլոր տանց ու վաճառատանց պատուհաններն ու պատշգամները գրաւուած էին հետաքրքիր բազմութեամբ։

Ժամ 4½ին, դագաղն՝ թաւշապատ և արծաթազօծ, դուրս հանուելով հանգուցելոյն բնակարանէն, դրուեցաւ մեռելակիր քառաձի կառքին մէջ և նոյն ժամուն կազմուեցաւ թափորն որ ճամբայ ելաւ դէպ յեկեղեցի։ Եկեղեցական դասէն ներկայ էին Գեր. Սիմէոն արքեպիսկոպոս Սէֆէրեան, Գրիգորիս արքեպիսկոպոս Յովհաննէսեան, Վահրամ եպիսկոպոս Մանկունի, Գարեգին եպիսկոպոս Սրուանձտեանց, վեց վարդապետք և բազմաթիւ քահանայք ու դպիրք։ Եկեղեցական հայրերէն սգակիր էին՝ Արժ. Տ. Գարեգին վարդապետ Թաթարեան և Տ. Յովհաննէս աւագ քահանայ Մկրեան։

Թափորին առջեւէն ճամբայ կը բանային Ատլիէյի և Պէլէտիյէի չավուշներ, ոստիկանք, բարապանք, և պարսկական ու ֆրանսական դեսպանատանց գավասները։ Ասոնց կը հետեւէին Բերայի Նարեկեան վարժարանի և Ս. Փրկչեան Որբանոցի սաներ, երկու կարգի վրայ, ի ձեռին բռնած ծաղկեայ փառաւոր պսակներ զորս նուիրած էին։

Առաքել պէյ Տատեան, Արզումանեան ընտանիք, Արթաքի խան Նէմրուդ, Անանօֆ ընտանիք, Դպրոցասէր տիկնանց ընկերութիւն, Սարգիս էֆ. Կիւլպէնկեան, ընտանիք հանգուցեալ Սեռվիչէ էֆ. Կիւլպէնկեանի, Յովհաննէս էֆ. Կիւլպէնկեան, Տ. և տիկին Սաւալան, Տ. և տիկին Շապուրօֆ, Յովհաննէս խան (պարսկական ընդհ. հիւպատոս), Խսաեան Եղբարք, Կիւմիւշկէրտան եղբարք, Պ. Կրաչիանօ (թարգման իտալական դեսպանատան), Վասիլաքի Խալֆա, Խրիստոֆորիտի ընտանիք, Պ. Էթիէն Մավրոկորտաթօ, Պ. Թէօտօռ Մավրոկորտաթօ, Յովհաննէս պէյ Ալէքսանեան, Խարալամպիտի էֆ., Կաճառ Կ. Պոլսոյ փաստաբանաց, Պ. Անաթեան Շիշման օղլու, Պ. Եանի Շիշման օղլու, Մելքոն խան (նախորդ պարսկական դեսպան Լոնտոնի) Շէֆէր ընտանիք, Սիւգարա ընտանիք (այս վերջին երեք պսակներն հեռագրաւ յանձնարարուած)։ Իսկ սպիտակ մեծ խաչ մը, բնական ծաղիկներով պատրաստուած, զոր իւր սիրեցեալ ամուսնոյն դագաղին նուիրած էր այրի տիկին Նազիկ Վահան և երկու պսակներ զորս նուիրած էին Օրիորդք Արաքսիա և Աստինէ Վահան, կը տարուէին վերոյիշեալ պսակներուն առջեւէն։

Պսակաբարձ սանուց կը հետեւէին դպիրք և եկեղեցական հարք. հանդիսապետն էր Գեր. Սէֆէրեան Սրբազան։ Ապա կու գար դագաղակիր կառքը, որուն առջեւէն՝ Ազն. Յովհաննէս էֆէնտի Թորոսեան՝ թաւշեայ բարձիկի մը վրայ բարձեալ կը կրէր Վսեմ. հանգուցելոյն պատուանշանները՝ Ա. կարգի Օսմանիէ և Մէճիտիէ, ոսկի և արծաթ չքանշանք Իմթիյազի, Կրէտական չքանշան և երկու պարսկական պատուանշաններ։

Դագաղին ծայրերը բռնած էին՝ Սըր Ալֆրէտ Սանտիսըն (Ա. թարգման անգլիական դեսպանատան), Պ. Ֆափա-Լիւս (քարտուղար ֆրանսական դեսպանատան), Վսեմ. Միքայէլ էֆէնտի Փորթուգալ, Սարգիս էֆ. Համամճեան, Տիմիթրաքի էֆ. Եէնիտիւնեա և Ազն. Յովհաննէս էֆէնտի Խսաեան։ Իսկ ասոնց քովէն կ'ընթանային, ի ձեռին բռնած մեռելական մոմեր՝ սեւ շղարշներու մէջ փաթթուած՝ Ազն. Լեւոն պէյ Փափազեան, Հրանտ պէյ Ասլըօ, Ստեփան էֆէնտի Սպարթալեան, Տիգրան և Բարսեղ էֆէնտիք Մանուկեան և Քօսթաքի էֆ. Բաճճըրի։

ՍԳԱԿԻՐՔ ԵՒ ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՔ

Դագաղին կը հետեւէին սգակիր՝ Վսեմ. Առաքել պէյ Տատեան, Վսեմ. Տիւսաբ փաշա, Յովհաննէս էֆէնտի Կիւլպէնկեան, Պ. Ատէմար Սավալան, Աբեթիկ էֆ. Նէմրուդ եւ Արթաքի Խան Նէմրուդ, հանգուցեալ Արզուման Ստեփան էֆէնտիի որդին՝ Արզուման էֆ. եւ այլ մերձաւորք Վահանեան գերդաստանին, շրջապատեալ ի մտերմաց։ Իսկ սգորները կիսովին գոցուած կուբէի մը մէջ, որ յամրընթաց կը յառաջանար յուղարկաւորաց մէջ տեղէն, կը գտնուէին Վսեմ. այրի տիկին Ն. Վահան եւ Ազն. Օրիորդք Արաքսիա և Աստինէ Վահան, սգոյ հանդերձներով եւ սեւ քօղերով երեսնին ծածկուած, որք սրտասուալից կը հետեւէին իրենց սիրեցեալ ամուսնոյն եւ հօր դագաղին։ Հանգուցելոյն սգաւոր ընտանեաց կ'ընկերանային՝ երկրորդ կառքի մը մէջ, Տիկին Շապուրօֆ, Տիկին Պատրիկ Կիւլպէնկեան եւ Օր. Պալասանեան։

Յուղարկաւորաց ի գլուխ կը նշմարուէին Վսեմ. Յակոբ փաշա Գազազեան, Վսեմ. Յարութիւն փաշա Տատեան, Վսեմ. Հիլմի փաշա, Վսեմ. Ֆէրիտ Նէճիպ փաշա, Վսեմ. Նիքօլաքի փաշա Սարդէնուքի, Վսեմ. Շէվքէթ պէյ, Մէքթուպճի Դատական նախարարութեան որ յատկապէս եկած էր ի դիմաց Դատական նախարար Վսեմ. Րիզա փաշայի, Վսեմ. Վէքիլ էֆ. ի դիմաց Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Վսեմ. Սիմոն պէյ եւ Վսեմ. Սեպուհ պէյ Մաքսուտ, Վսեմ. Ապրօ էֆէնտի, Վսեմ. Նուրեան էֆէնտի, Վսեմ. Արիկ էֆէնտի Ունճեան, Վսեմ. Փորթուգալ էֆէնտի, Վսեմ. Պ. էֆ. Գույումճեան, Վսեմ. Սերվիչէն էֆէնտի, Վսեմ. Գաբրիէլ էֆէնտի Նորատունկեան, Վսեմ. Օհան էֆէնտի Պզտատլեան, Վսեմ. Սարգիս էֆէնտի Համամճեան, Վսեմ. Յակոբ էֆէնտի Կէօչէեան, Վսեմ. Օննիկ պէյ Մըսըրլը, Վսեմ. Տիգրան էֆէնտի Եուսուֆեան, Բողոքական Հայոց ազգապետ Ազն. Յակոբ էֆէնտի Պօյաճեան։ Ազն. Տեարք՝ Խսաեան Եղբարք, Յակոբեան եղբարք, Կիւմիւշկէրտան եղբարք, Սահակ էֆ. Ղազարոսեան, Բարսեղ էֆ. Հալաճեան, Մանուկ էֆ. Ասլանեան, Սարգիս էֆ. Կիւլպէնկեան եւ Կիւլպէնկեան գերդաստանի գլխաւոր անդամք, Յարութիւն էֆ. Նորատունկեան, Տիգեան եղբարք, Սենեքերիմ էֆ. Մանուկեան, Մկրտիչ էֆ. Մանուկեան եւ Մանուկեան գերդաստանի գլխաւոր անդամք, Կարապետ էֆ. Գաբագաշ, Յակոբ էֆէնտի Ալլահվէրտի, Միհրան էֆ. Գավաֆեան, Սարգիս էֆ. Թօփհանէլեան եւ այլ բազմաթիւ պատուաւոր ազգայինք որոց անուանքը մի առ մի նշանակել անկարելի է յուղարկաւորութեան հանդիսի մը մէջ։

Դեսպանական մարմնէն ներկայ էին Վսեմ. Միրզա Մոհսին Խան, պարսկական նախորդ դեսպանն, և պարսկական ընդհ. հիւպատոս Յովհաննէս Խան, Սպանիական դեսպան Ռիւաթա մարգիզը, Իտալական դեսպանատան գործակատարն ընկերակցութեամբ երեք թարգմաններու՝ Պ. Պ. Կրաչիանօյի, Պառոնիի և Բօթէօթայի, Անգլ. դեսպանատան Ա. թարգման Սըր Ալֆրէտ Սանտիսըն՝ Բ. թարգման Պ. Մառինչի հետ, Ռուսական դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Իվանոֆ, Ֆրանսական դեսպանատան քարտուղար Պ. Ֆափա Լիւս, Գերմանական դեսպանատան առաջին թարգման Պառոն Թէստա, Սերպիական դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Թէրլեան, Հելլենական դեսպանատան Ա. եւ Բ. թարգմանք Պ. Պ. Բրէձիօզի եւ Նաում։ Բոլոր այս թարգմանք եւ քարտուղարք եկած էին յանուն իրենց դեսպանին և կը ներկայացունէին իրենց պատկանեալ դեսպանատունները։

Դատական նախարարութենէն ներկայ էին բարձրագոյն պաշտօնատարք նոյն նախարարութեան, Կարապետ էֆ. Խումարեան, Քօսթաքի էֆ. Վայանի (նախագահ վերաքննիչ ատեանի) Գաբրիէլ էֆ. Գաբրիէլեան և Նիքօլաքի էֆ. անդամք նոյն ատեանին, Յ. Մոստիչեան, Թ. Համամճեան էֆէնտիք և այլ անդամք զանազան դատարանաց։ Սեղանաւորական դասէն՝ Ղալաթիոյ գլխաւոր դրամատանց ներկայացուցիչք, եւրոպացի և յոյն, Պ. Պլէսս՝ տնօրէն «Սօսիէթէ Ժէնէրալ տը լ'Ամբիռ Օթօման» դրամատան Պ. Սթէֆանովիչ, Պ. Լէօնիտաս Զարիֆի, նոյնպէս վաճառականք և փաստաբանք։ Այս վերջնոց պաշտօնական մարմինն «Կաճառ Կ. Պոլսոյ փաստաբանաց» եկած էր առաջնորդութեամբ իւր նախագահին՝ Պ. Պարոձիի։ Ներկայ էին նաեւ տեղական ամեն ազգի լրագրաց ներկայացուցիչք։ Ժողովրդեան ստուար բազմութիւն մը, մեծաւ մասամբ հայ, կը լրացունէր յուղարկաւորաց դասը։

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆՔ

Երգեցողութեամբ դպրաց և քահանայից և ի ձայն զանգակահարութեանց՝ թափորն յամրաքայլ յառաջանալով Շիտակ ճամբէն, հասաւ ի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին, որուն դրան առջեւ դագաղը վար առնուելով կառքէն, փոխադրուեցաւ ի մայր տաճարն։ Եկեղեցւոյ բակին մէջ ու շրջակայքը այնքան հոծ բազմութիւն մը խռնուած էր կանխաւ, որ յուղարկաւորք դժուարաւ ճամբայ կը գտնէին ներս մտնելու համար։ Բերայի Պատ. Թաղական Խորհուրդն, որ մեծ հոգածութեամբ հսկած էր հանդիսին կարգադրութեան, այդ պահուն եւս իւր պաշտօնէից ու բարապանաց զօրաւոր ճիգերուն շնորհիւ, յաջողեցաւ ո՛ր և է անկարգութեան տեղի չի տալ։

Եկեղեցւոյ մէջ, հանդիսին նախագահեց Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հայրն, շրջապատեալ չորս եպիսկոպոսներէ և համայն եկեղեցականներէն. հոգեհանգստեան արարողութիւններէն յետոյ, Բերայի քարոզիչ Գեր. Սրուանձտեանց Սրբազան խօսեցաւ համառօտ դամբանական մը։ Մարդկան ծննդեան ու վախճանին վրայ քրիստոնէական տեսութենէ մը յետոյ, մասնաւորելով խօսքը հանգուցելոյն վրայ, նախ և առաջ օրհնեց յիշատակն նորա առաքինազարդ մօր՝ Տիկին Նազըլը Վահանի, որ պանծալի կը մնայ և պիտի մնայ յաւէտ, ըսաւ, ազգին մէջ, իւր կրթական, մարդասիրական անձնուէր ծառայութիւններովը և բազմաթիւ բարիքներովը, և որ իւր մեծ անուան արժանի զաւակներ հասուցած էր յանձին Տիկին Սրբուհի Տիւսաբ փաշայի և յանձին Վսեմ. Վահան էֆէնտիի։ Թուեց հանգուցելոյն ձիրքերը, տաղանդը եւ վարչական կարողութիւնը որք արժանաւորապէս գնահատուած էին և զինքը բարձրացուցած այն մեծ պաշտօնին զոր կը վարէր քսան տարիէ հետէ, որք յարգելի կընծայէին զինքը Տէրութեան և Ազգին։ Քարոզիչ Սրբազանն երկնից մխիթարութիւնն հայցեց հանգուցելոյն վշտահար այրւոյն և երկու զաւակացն։

Յաւարտ դամբանականին, Ս. Պատրիարք Հայրն արտասանեց վերջին աղօթքն ու «Հայր Մեր»ն, յետ որոյ դագաղն հանդիսիւ դուրս հանուեցաւ եկեղեցիէն և վերստին դրուեցաւ մեռելակիր կառքին մէջ, որուն վրայ զետեղուեցան բոլոր պսակները։ Ս. Պատրիարք Հայրն և եկեղեցական հարք և յուղարկաւորաց մեծագոյն մասն իրենց ցաւակցութիւնն յայտնելով, մեկնեցան եկեղեցիէն, իսկ հանգուցելոյն ընտանիքն, ազգականք եւ մտերիմք բազմելով յատկապէս պատրաստուած լանտոններու մէջ, մեռելակիր կառքին հետեւեցան ի Եէնի-գիւղ։

ԹԱՂՈՒՄԸ

Մեռելակիր կառքն և յուղարկաւորաց կառքերը ժամ 6ին մեկնելով Բերայէն, ճանապարհին կէս ժամու հանգիստէ մը յետոյ, ժամ ութին հասան Եէնի-գիւղ։ Գիւղին ժողովուրդը կ'սպասէր փողոցներուն բերանը և եկեղեցւոյն շրջակայքը։ Քահանայք և դպիրք՝ զգեստաւորեալ ընդառաջ գալով՝ դագաղն առաջնորդեցին եկեղեցի ուր կը գտնուէր նաեւ գիւղին յունաց քահանայն, նոյնպէս զգեստաւորեալ, իւր դպիրներով։ Անդ եւս հոգեհանգստեան արարողութիւնք կատարուելէ յետոյ, ի ներկայութեան խուռն բազմութեան մը, դագաղն փոխադրուեցաւ եկեղեցւոյ պարտէզն ուր՝ կառավարական յատուկ արտօնութեան մը համաձայն՝ պատրաստուած էր գերեզմանն, առընթեր շիրմին տիկին Նազլը Վահանի՝ բարեյիշատակ մօր հանգուցելոյն։ Թաղման կարգը, զոր կատարեցին Արժ. Յովհաննէս Ա. քահանայ Մկրեան և Տ. Գրիգոր Ա. քահանայ Աճէմեան, կարի սրտայոյզ եղաւ։ Տիկին Նազիկ Վահան և Օրիորդք Արաքսիա և Աստինէ Վահան որք իրենց ամուսնոյն և հօր մինչեւ հուսկ յետին բնակարանն ուզած էին ընկերանալ անոր դագաղին, շրջապատեալ ի բարեկամուհեաց և ի մտերմաց, արտասուալից աչօք և հեծեծագին ներկայ գտնուեցան թաղման տխուր արարողութեան։ Երբ վերջին աղօթքն արտասանուեցաւ և հողն ծածկեց իրենց սիրելւոյն գերեզմանը, իրենց արցունքներով թրջեցին զայն և իրենց իսկ ձեռօք՝ դողդոջուն և դողահար, զետեղեցին ծաղկեայ խաչն ու պսակներն հողակոյտին վրայ, և մեկնեցան աղօթելով ու արտասուելով։ Պսակներ դրուեցան նաեւ Տիկին Նազլը Վահանի գերեզմանին վրայ եւ յարգողք այդ առաքինի տիկնոջ յիշատակին՝ աղօթեցին անոր շիրմին առջեւ։

Ժամ 10ին, յուղարկաւորք մեկնեցան Եէնի-գիւղէն և դարձան ի Բերա։

ՎՍԵՄԱՑՈՒՔ ԲԵՐԹԷՎ ԷՖԷՆՏԻ
(ԱՆՏՈՆ ՍՕՖԵԱԼԵԱՆ)

Յետ կարճատեւ հիւանդութեան և ընդունելոյ զՍ. խորհուրդս Եկեղեցւոյ, կնքեց իւր մահկանացուն ի խոր սուգ համակելով իւր ամուսինը, որդին և բոլոր իւր ազգականներն ու բարեկամները։

Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի վաղը, Չորեքշաբթի 17/29 Ապրիլ, ժամը 9ին յեկեղեցւոջ Սրբոյն Յովհան Ոսկեբերանի, Թագսիմ փողոց։

Բերա, 16|28 Ապրիլ 1891

ԱԶԴ. Պրուսայի Ազգ. երկսեռ վարժարանաց համար չափահաս եւ փորձ վարժուհի մը կ'ուզուի, որ գիտնայ հայերէն, ֆրանսերէն, ձեռագործ և ձեւագիտութիւն, ամսական 4 ոսկի, եթէ դաշնակ ալ գիտնայ զատ ամսական կը տրուի։ Նոյնպէս տեղւոյն ծաղկոցին համար վկայեալ մանկավարժ մը կ'ուզուի։ Դիմել Ալէմ-եւէի խմբագրատունը։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ
ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Կրթական նախարարութեան քննիչ ժողովին անդամ անուանեցաւ Օսման Թէվֆիգ պէյ, նախորդ քարտուղար թարգմանութեանց սենեկին Բ. Դրան։

Ատանայի Ճէպէլը Պէրէքէթ գաւառին Թաճիրլու գիւղախումբին միւտիր անուանեցաւ Հիտայէթ էֆէնտի, նախկին միւտիր Տիյօլէ գիւղախումբին։

— —

Սանիյէի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Մշոյ գաւառին թղթակցութեանց տնօրէն Եուսուֆ Վէհպի էֆէնտիի, ի վարձատրութիւն այն ջանքերուն զորս ըրած է կառավարչի պաշտօնը երկու անգամ փոխանորդաբար վարելու միջոցին։

Սանիյէի աստիճան՝ Ճիտտէի թաղապետութեան նախագահ Ապտիւլքերիմ էֆէնտիի և Սալիսէի աստիճան՝ տեղւոյն Իտարէի ժողովոյ անդամ Հիւսէյին էֆէնտիի, ի վարձատրութիւն իրենց այն բարւոք ծառայութեանց, զորս անցեալ տարի մատուցած էին հնտախտէ վարակուողներու նկատմամբ։

— —

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Վեհ. Սուլթանի անձնական սպայակոյտին Ֆէրիտ Շաքիր փաշայի և երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ կայս. թիկնապահ գնդապետ Ֆախր պէյի, ի վարձատրութիւն իրենց ջանասէր և եռանդուն պաշտօնավարութեան։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Կիպրոսի Նորընտիր Նաիպ Մարաշըը Մուսթաֆա Ֆէվզի էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ շոգենաւային Լոյտի ընկերութեան Վառնայի գործակալ Պ. Հէնէքի, ի վարձատրութիւն իւր այն ընթացքին, որով դիւրութիւններ կ'ընծայէ գաղթականաց ընտանիքներուն։

— —

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Սպարապետ Բարձր. Ալի Սաիպ փաշա երէկ կայս. պալատ գնաց և Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ ներկայ գտնուեցաւ Ն. Վեհափառութեան ներկայութեանը տեղի ունեցած կրօնական ընթերցուածոց։

—Ոստիկանութեան նախարար Նազըմ պէյ երէկ կայս. պալատ գնաց և ստացաւ Վեհ. Սուլթանի հրամանները։

— —

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն և Արտաքին գործոց Վսեմ. նախարարն երէկ պաշտ մը խորհրդակցութիւններ կատարեցին։

—Մաքսային վերատեսուչ Հասան Ֆեհմի փաշա երէկ Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Գերմանական և սպանիական դեսպանք երէկ Բ. Դուռն երթալով յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

— —

ՍԸՐ ՈՒԻԼԻԸՄ ՀՈՒԱՅԹ

Անգլ. դեսպան Սըր Ուիլիըմ Հուայթ նախընթաց իրիկուն Իֆթարի հրաւիրուեցաւ ի կայս. պալատ։ Այս հրաւէր մտերմական հանգամանք մը ունէր և դեսպանին սեղանակից եղան միայն արքունեաց հրամանատար Օսման փաշա, Արտաքին գործոց նախարար Սայիտ փաշա, արարողապետ Մինիր փաշա և Սըր Ալֆրէտ Սանտիսըն։ Սեղանէն յետոյ, Վեհ. Սուլթանը մասնաւոր ունկնդրութիւն մը շնորհեց անգլիական դեսպանին և ժամու մը չափ սիրալիր կերպով տեսակցեցաւ անոր հետ։

— —

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ
(Թուրքիա Վիլայէթ քաղուած)

Ըստ տեղեկագրութեան Տիարպէքիրի կուսակալութեան և որոշմամբ Նախարարաց Խորհրդոյ, որ կայս. իրատէով վաւերացած է, Մարտին գաւառի Միտիաթ գաւառակը բնակող ցեղերուն պատկանող այն անհատներն, որք աւազակութիւններ ու մարդասպանութիւններ գործած չեն, ի բաց առեալ անհատական իրաւանց դատերը, հանրային իրաւանց դատերէն ազատ կացուցուած են։ Ասոնք այն կարգի անձեր են որք օրինաց տեղեակ չըլլալով իրենց դէմ բացուած դատերու աւելի դատարանաց չեն ներկայացած և այսպէս ի բացակայութեան դատապարտուած են։ Այս դատեր նաեւ առաջ եկած են այն խնդիրներէ որք տարբեր ցեղերու պատկանող անհատներու մէջ կը ծագին և ասոնք իրենց խնդիրները նոյն ցեղին բոլոր անհատից վերագրելով դատ կը բանան անոնց դէմ և այս վերջինք բնաւ տեղեկութիւն չունին։

—Տրապիզոնէն, Էնկիւրիէն, Բաղէշէն, Տիարպէքիրէն և Խարբերդէն ապրիլ 12 և 13 թուականաւ եկած հեռագրերու համաձայն, այդ նահանգաց մէջ եւս, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ։

— —

ԸՆԿՂՄԵԱԼ «ԷՐԹՕՂՐՈՒԼ» ՄԱՐՏԱՆԱՒԸ

Ճարոնական լրագիրներու տեղեկութեանց համաձայն, մինչեւ հիմայ ընկղմեալ Էրթօղրուլ մարտանաւուն մէջ գտնուած թնդանօթներու և այլ գործիներու մէկ մասը ծովէն հանուած են ինչպէս նաեւ Միքատոյին կողմէ Վեհ. Սուլթանին նուիրեալ ընծայներու մէկ մասն եւ հրամանատար վախճանեալ Օսման փաշայի տրուած պատուանշանը, ժամացոյցներն եւ այլ այդ կարգի նիւթեր, որք անվթար մնացած էին։ Էրթօղրուլ մարտանաւուն բեկորներն եւս ծովէն հանելու ձեռնարկուած է։ Մայրաքաղաքս հասած մասնաւոր հեռագրոյ մը համաձայն, ճարոնական Հի Իէյ և Քոն Կօ մարտանաւերը չորս օր առաջ Սինկափուրէն ճամբայ ելած են դէպ ի Ճարոն։

— —

ՕՍՄ. ԴԵՍՊԱՆ ԱԹԷՆՔԻ

Աթէնքէն առնուած հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ տեղւոյն օսմ. նոր դեսպան Ղալիպ պէյ հանդիսաւոր արարողութեամբ Եօրկիոս թագաւորին ներկայանալով, իւր յանձնարարագիրը մատուցեր է։ Նոյն երեկոյին, արքայական պալատան մէջ հացկերոյթ տրուեր է ի պատիւ օսմ. դեսպանին։

— —

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆ

Զարին հօրեղբօր՝ Նիքօլա Մեծ Դուքսին մահուան առթիւ, զոր հեռագիրը ծանոյց արդէն, երէկ առաւօտ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ ռուսական դեսպանատան մատրան մէջ, ի ներկայութեան Պ. Նէլիտովի և դեսպանատան և հիւպատոսարանի պաշտօնէից և Գօլէթ պահականաւուն սպայից։

— —

[illegible] ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ

[illegible]

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՔ

[illegible] Օթոման և Սօսիէթէ ոը Շանժ է Վալէօռ դրամատանց ներկայացուցիչք երեք ի նիստ գումարելով, խորհրդակցութիւններ կատարեցին այդ երեք դրամատուններու դրամագլուխն ու գործառնութիւնները միացնելով օսմանեան դրամական մեծ տուն մը հաստատելու նպատակաւ։

—

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ

Սնանկացեալ Քէզապճըօղլուի պահանջատիրաց կողմէ կարգեալ յանձնաժողովը երէկ ի նիստ գումարեցաւ ինքնակալութեան իտալական հիւպատոսարանի պաշտօնէից և քննութեանց ձեռնարկեց նորա ընդհանուր ու մասնաւոր գործառնութեանց և սնանկութենէն առաջ իւր կնոջ վրայ դարձուցած կալուածոց նկատմամբ։

—

ՀԱՑԻ ԳԻՆԸ

Արմտեաց գնոյն վրայ Օտեսայէն առնուած լուրերը ուշադրաւ են։ Ռուսիոյ ներսերէն նաւահանգիստները բերուած ցորեններու քանակութիւնը առաջուան փոխադրութեանց մէկ հինգերորդին կը համապատասխանէ։ Ցարդ վաճառականաց ձեռքն ապրանք մնացած չէ և կարելի չէ գուշակել թէ մինչեւ հնձոց ժամանակն, այսինքն երկու ու կէս-երեք ամիս յետոյ, արմտեաց գինն ո՛րչափ պիտի բարձրանայ։ Մայրաքաղաքիս մէջ հացի գինն, որ այժմ 55 փարա է, չգիտցուիր թէ մինչեւ այն ատեն ո՛րչափ պիտի բարձրանայ։

Հօքիւմէթը այս առթիւ ձեռնհաս իշխանութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ վաճառականներու չահադիտութեանց առաջքն առնլու համար։

—

ԶՄԻՒՌՆԻՈՅ ՔԱՐԱՓՈՒՆՔ

Ըստ տեղեկութեանց Սապահի, Նախարարաց Խորհուրդն իւր նախընթաց օրուան նստին մէջ ընդունած է Պ. Կուանէի առաջարկութիւններն ի մասին Զմիւռնիոյ քարափանց և իւր տեղեկագիրը պատրաստելով մատուցած է Վեհ. Սուլթանին։

Սապահ կը յաւելու նաև թէ այդ քարափանց վերաբերեալ կայս. իրատէն ելած է։

—

ԿԱԶԻ ՄԹԵՐԱՆՈՑՔ Ի ՁՈՒՊՈՒՔԼՈՒ

Ցայտնի է թէ Ջուպուքլուի կազի մթերանոցներու խնդրոյն համար երկու կողմէն իրաւարարներ կարգուած էին։ Արդ, Մօմճեան, Սամանճեան և Հաճեան Տեարց կողմէ կարգեալ իրաւարարք հրաժարած ըլլալով, անոնց տեղ իրաւարար կարգուած են Երկրագործական Դրամատան տնօրէն Վսեմ. Միքայէլ էֆէնտի Փորթուգալ և Եվգաֆի նախարարութեան վարչական ժողովոյ անդամ Աթըֆ պէյ։

—

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

Մայրաքաղաքիս մէջ պատահած հրդեհներու առաջքն առնլու համար կատարուած խորհրդակցութիւնք կը շարունակուին և կը քննուին Եւրոպայի ու Ամերիկայի մէջ գործածուած հրշէջ գործիները։ Չրհանկիր զօրաց հրամանատար Զէչէնէի փաշա նոր ծրագիր մը եւս մատուցած է, կցելով նաեւ վերջին դրութեամբ շինուած հրշէջ գործիներու նկարները։

—

Ֆէնէրի Պատրիարքարանի Սինոդն արտօներ է Ենոսի մետրապոլիտն իւր թեմական աթոռը Տէտէ-Աղաճ փոխադրել։

—Պ. և Տիկին Լէօնիտաս Զարիֆի, որք ժամանակէ մը հետէ Բարիզ կը գտնուէին, չաբաթ օրը մայրաքաղաքս դարձան։

—Գերմանիոյ կայսրը գնդապետութեան աստիճանի բարձրացուցեր է Քամբօջվէնէր փաշան, որ ցարդ գեր գնդապետի աստիճան ունէր գերմանական բանակին մէջ։

—Եղեռնագատ ատեանն երէկ դատեց Աբոստոլաքի անուն մարդ մը, որ առանց վկայականի իբրեւ ակնաբոյժ մարդու մը աչքեր վնասած էր։ Աբոսթոլաքի, ըստ տրամադրութեան Պատժական Օրինաց 177րդ յօդուածին, երեք տարուան չըթժշկական աշխատութեան դատապարտուեցաւ։

—Ծովային նախարար Վսեմ. Հասան փաշա երէկ Իստրէի Մախսուսէի պաշտօնատունը գնաց և մինչեւ իրիկուն զբաղեցաւ կարեւոր գործերու կարգադրութեամբը։

—Ահմէտ էֆէնտի անուն մարդ մը երէկ գիշեր Գարաքէօյի կամուրջէն նաւակ նստած պահուն ծովն ինկաւ, սակայն նաւավարք օգնութեան փութալով անմիջապէս ազատեցին զնա։

—Նախընթաց գիշեր ութսունամեայ ծերունի մը Սուլթան Ահմէտի հրապարակէն անցած պահուն մուրացիկ տղաքներ իւր չորս կողմն առնլով սկսան ստակ մուրալ, սակայն նոյն պահուն ծերունին յանկարծամահ եղաւ։

—Երէկ Վանոյէն մայրաքաղաքս ժամանեցին տասն և ութ տասնեւոր իսլամ գաղթականներ, որք իրենց համար որոշեալ տեղերը պիտի ղրկուին բնակութիւն հաստատելու համար։

—Նաւահանգստի վերատեսչութեան ո-

[illegible]

ճարանի մը մէջ կը պառկի եղեր և իւր անկողինը կը կազմէն քարին վրայ ձգուած փսիաթ մը, բարձի տեղ տապալի մը և վերմակի տեղ հին վերարկու մը։

—Սկիւտարի կառավարիչ Մաշուք պէյի հիւանդութիւնն սաստկացած ըլլալով, բժշկաց ձեռամբ կը դարմանուի։

—Զմիւռնիոյ Ռէֆորմ լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ անցեալները տեղւոյն Մէտրիֆի պաշտօնատունը գողեր մտնելով սնտուկներն ու դարակները խառներ և վեց-եօթը հարիւր ղրուշի չափ դրամ մը գտնելով գողցեր են։

—Երէկ ի Ղալաթիա նորակառոյց շէնքի մը վրայ աշխատող մալթացի 19 տարեկան գործաւոր մը բարձր տեղէ մը վար իյնալով գլուխէն ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։

—Վեհ. Սուլթանն ուրբաթ օրը Թօփգափուի պալատէն վերադարձած պահուն ի Պոլիս Հասան Փաշա պահականոցին առջեւ բարեւի կեցող ոստիկաններէ միոյն՝ Իպրահիմ էֆէնտիի, ձեւն ու կեցուածքն գնահատելով, հրամայեց որ իւր հրացանակրաց խումբին մէջ ընդունուի և դրամական պարգեւ մը եւս ըլլայ նմա։

— Մուքէօ կը ծանուցանէ թէ երկու օր առաջ, Պէյքօզի շրջակայ գիւղի մը բնակիչներէն երկու հոգի լեռը տարուեր են աւազակաց ձեռամբ, որք մեծագումար փրկանք կը պահանջեն։ Այս աւուր Թօքէֆ կըսէ թէ ինք տեղեկութիւն չունի այս դէպքի մասին։

ՀԵՌԱԳԻՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ՓԵԹԵՐՍԲՈՒՐԿ, 26 ապրիլ.— Աղեքսանդր Գ. Կայսեր հօրեղբայր և վերջին պատերազմին մէջ ռուս զօրաց սպարապետ Մեծ դուքս Նիքոլա Նիքոլայեվիչի մահը ծանուցանող կայսերական յայտարարութիւն մը եռամսեայ սուգ կը հրամայէ կայսերական պահակազօրաց և ընդհանուր բանակին։

ՊԵՐԼԻՆ, 27.— Մոլթքէ Մարէշալին յուղարկաւորութեան հանդէսը տեղի պիտի ունենայ ապրիլ 28ին։

—

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԵՐԼԻՆ, 27 ապրիլ.—Վեհ. Սուլթանը իմանալով Պ. Ռատովիցի միջոցաւ Մոլթքէ Մարէշալին մահը, ցաւակցական հեռագիր մը քաշեց առ Վիլհէլմ Կայսր, յիշելով նաեւ անոր ծառայութիւններն առ Օսմ. կայսրութիւն։

—Մոլթքէի մարմինն սպայակոյտի պալատէն երկաթուղւոյ միջոցաւ պիտի փոխադրուի ի Քրայզաու, հանգուցելոյն ագարակն ի Սիլեզիա, և պիտի դրուի իւր հանգուցեալ կնոջ քով։

—Աւստրիոյ-Հունգարիոյ սպայակոյտի պետ Պ. ֆոն Պէք Պերլին կուգայ իբրեւ ներկայացուցիչ Աւստրեան բանակի Մոլթքէի յուղարկաւորութեան։ Քալնոքի կոմս ցաւակցական հեռագրեր ղրկեց Մոլթքէի ընտանեաց և ֆոն Քափրիվի նախարարապետին։

—Կայսերական պաշտօնաթերթը կը հրատարակէ առ պատերազմական նախարարն ուղղեալ կայսերական գիր մը որով Վիլհէլմ Կայսր ամենախորին ցաւ կը յայտնէ անդարմանելի կորստեան զոր ինք բանակն, և համօրէն գերմանական հայրենիքը կրեցին յանձին Մոլթքէի։ Կայսրը կը հրամայէ ութօրեայ սուգ բանակին համօրէն սպայից համար, 12 օրուան սուգ Քոլպերկ զօրագնդին սպայից որոյ պետն էր Մոլթքէ, և հնգետասնօրեայ սուգ սպայակոյտի մարմնոյն համար։

ՋԷԹԻՆՆԷ, 27.—Նիքոլա իշխան Քանէ Փեթերսպուրկ կերթայ ներկայ գտնուելու յուղարկաւորութեան Նիքոլա Մեծ դքսին, որոյ սուգը պիտի պահեն Չերնակորայի սպայք երեք շաբաթ։

ՎԻԷՆՆԱ, 27.—Աւստրիոյ երեսփ. ժողովն սկսաւ քննել այն օրինագիծ որ կապահովէ գործաւորաց և անոնց ընտանեաց ապրուստի միջոցներն, երբ իրենց առօրեայ վաստակոյն միջոցին դժբախտ արկածէ մը վնասուելով անկարող լինին աշխատիլ։

ՓԱՐԻԶ, 27.—Փեթերսպուրկի Ֆրանսական դեսպան Պ. տը Լապուլէ ընտանեկան պատճառներով արձակուրդ խնդրեց իւր պաշտօնէն։

ՊԵԼԿՐԱՏ, 27.—Պաշտօնական օրաթերթը կը հրատարակէ օրէնքն որով կառավարութիւնը կ'արտօնուի տասն միլիոն ֆրանքի փոխառութիւն մը կնքել՝ բանակին սպառազինութիւնն ամբողջացնելու համար։

ԱՐՄՏԵԱՑ ԳԻՆԸ

ՓԵԹԵՐՍԲՈՒՐԿ, 27. (Ա. Հ. Գ.).— Հարաւային Ռուսիայէն կը ծանուցուի թէ յառաջիկայ հունձքերն ողբալի արդիւնք պիտի տան։

ՊԵՐԼԻՆ, 27 (Ա. Հ. Գ.).— Պիզմարք իշխան որոշեց ներկայ գտնուիլ Մոլթքէի յուղարկաւորութեան։ Կը հաւաստեն թէ կայսրը լիովին չէ հաւաներ այս որոշման։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ԲՈՐՍԱ

Ղալաթիա 16 Ապրիլ

ԸՆԹԱՑԻԿ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐՔ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	109 7/8	
3 » Բարիզի »	22 90	
Օսմանեան Քօնսօլիտէ		
Երէկ երեկոյ գոց. (Մէտա. Ա. Աէրի)	20 15	
Բերայի մէջ »	— —	
[illegible]	20 12	
[illegible] »	20 13	
Թուրքիոյ Օսմանեան երէկ երեկոյ	83 12	
» » ժամ 5ին	82 27	

ԸՆԹԱՑԻԿ [illegible]

Փոխառութիւն A Սէրի	43 3/4	
» B »	23 13/16	
» C »	20 12	

ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹՔ

[illegible]	5 25	
[illegible]	9 07	
[illegible]	6 15	
[illegible]	4 82	
Ռեժի	15 03	
Տրամուէյ	570	
[illegible]	73 7/8	
Բաժնեթուղթ Լավրիոնի	160	

ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՔ

Օսմանեան ոսկի	100	
20 Ֆրանքնոց	87 25	
Անգլիական ոսկի	110 19	
Մարք (գերմանական ոսկի)	108	
Իմբերիալ	90 10	
[illegible]	51 12	
Ռուսական թղթադրամ	7 70	
Մէճ. արծաթ (տասը)	108 04	
[illegible]	102	
Հինգնոց	101 30	
Մեճիտիյէ	99	
[illegible]	17 20	
Տեկոս Ղալաթիոյ [illegible]	7	

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԲՈՐՍԱ

Բարիզ, 27 Ապրիլ, ժամ 3 [illegible] 27 երեկոյ

[illegible] 3%	94 42 1/2
» » 4 1/2 %	105 67 1/2
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	18 60
Օսմանեան երկաթուղի	73
» [illegible]	343 75
Պանք Օթօման	593 75
Սօսիէթէ ժէնէրալ	— —
[illegible]	772 50
[illegible] %	93 42 1/2
[illegible] 5 %	454 25
[illegible] (1890)	415
Եգիպտական միացեալ	493 75
Պանք տը Բարի	800
Օսմ. Մաքս. արժէթուղթ	456 25
Ռիօ Թինթօ	577 50
[illegible]	688 75
[illegible]	25 28
Օսմանիյէ (Օսմանեան քօնսօլիտէ)	378 75

Լոնտրա, 27 Ապրիլ, ժամ 6 [illegible] — երեկոյ

[illegible]	95 7/16
[illegible] Սէրի Դ.	18 5/16
[illegible]	42 3/4
[illegible]	21 13/16
[illegible]	18 5/16
[illegible] 1877	— —
Պանք Օթօման	13 5/8
Եգիպտական միացեալ ([illegible])	97 9/16
» [illegible] 1890	90 1/2
Ռիօ Թինթօ	22 3/4
[illegible]	103
[illegible] 5 %	88 3/4
[illegible] »	69 3/4
[illegible] 1889	98 3/4
[illegible]	25 495
[illegible] երկաթուղի	19 50
[illegible] երկաթուղի	14

Վիեննա, 27 Ապրիլ, ժամ — վայր. —

Օսմանեան երկաթուղի	35 70
» [illegible]	158 60
[illegible] Լոնտոնի վրայ	117 15
» Փարիզի »	46 10

Պերլին, 27 Ապրիլ, ժամ — վայր 30

[illegible] Լոնտոնի վրայ	20 32 1/2
» Փարիզի »	80 50
Ռուսական թղթադրամ	241 50
Օսմանեան երկաթուղի	75 70
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	18 65

—

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 27 Ապրիլ, ժ. — վ. — երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	94 32 1/2
Օսմանեան քօնսօլիտէ Դ.	18 57 1/2
Օսմանեան երկաթուղի	74
Օսմ. Ռէժի	340
Բրիօրիթէ Թիւրք	415
Օսմ. Մաքս. արժէթուղթ	456 25
Պանք Օթօման	591 25
Ռիօ Թինթօ	573 75
Սօսիէթէ ժէնէրալ	— —
Օսմանիյէ	377 50

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՍԱՄՍՈՆ, 1 ապրիլ 91

Տեղւոյս նախորդ քահանայ Արժ. Տէր Ահարոն հայր բանաւոր պատճառաւ իւր պաշտօնէն հրաժարած եւ ի հայրենիս մեկնած լինելով՝ նմա յաջորդ կարգուեցաւ Արժ. Տ. Խորէն քահ. Տիրատուրեան բնիկ Ամասիացի, որ արդէն տեղս ժամանած եւ իւր պաշտօնին ձեռնարկած է։ Տէր Խորէն քահ. որչափ եկեղեցական՝ նոյնչափ եւ ազգ. ու յարաբերական գործոց հմուտ գտնուելով՝ մեծ յոյս կայ թէ օգտակարապէս ի գործ պիտի դնէ իւր կարողութիւնքն եւ ջանադիր պիտի լինի իւր խաղաղ եւ արդիւնաւոր պաշտօնավարութիւն մ'ունենալ, միշտ գտնելով ազգայնոց կողմէ հարկ եղած աջակցութիւնն։

—Բաղէշի նորընտիր պատր. փոխա. նորդ Արժ. Մաղաքիա Ծ. Վ. Տէրունեան անցեալ շաբաթ օր տեղէս անցաւ իւր պաշտօնավայրն երթալու համար։ Հայր Տէրունեան փութաց այցելել եկեղեցին եւ ներկայ գտնուիլ առաւօտեան ժամերգութեանց, ապա այցելութիւն տուաւ ազգ. վարժարանին։ Հայր Կիւրօյեան որ միեւնոյն պաշտօնով կը մեկնի Բարբերդ, չկրցաւ քաղաքս այցելել։

—Զարշամպա գաւառակի մէջ կը տիրէ ծաղկախտ եւ կոտորածներ կ'ընէ. ցարդ յիսունի չափ մանկունք զոհ գացած են. բժիշկ չկայ հոն, ոչ ալ պատուաստող։ Քաղաքիս մէջ ալ կան ծաղկի եւ հարսանիթի դէպքեր. բայց կորուստ ոչ. բարեբաղդաբար ունինք մի քանի բժիշկներ եւ մեր դեղարանաց կարեւորագոյնն՝ որ ընդ տնօրինութեամբ Պետրոս էֆէնտի Ստեփանեանի, կանխահոգ զգուշութեամբ փութացած էր բերել տալ պատուաստի թարմ «գրիչներ», որովք հետզհետէ կը պատուաստուին տղայք, պակաս չեն սակայն ծնողք որ չեն փութար այս զգուշական միջոցին դիմելու՝ բաղդին յանձնելով հեզ փոքրիկներն։

—Ինչպէս կը յիշուի, քաղաքիս հիւսիս արեւելեան կողմն ծովեզրը կայ ընդարձակ ճահիճ մը զոր քաղաքապետութիւնն հետամուտ է փակելու, շուրջ տարի մ'է որ կ'աշխատուի ցարդ բաւական ջանք և դրամ—իբր 2000 ոսկի—ծախսուեցաւ այս ձեռնարկի համար, եւ դեռ շատ անիշան մաս մը կարելի եղած է անցանելի ընել, բայց յուսալի է թէ օր մը աւարտի։ Պեզմուենք կատարուած միջոցին, այդ ճախճխներու վերեւ անոյ ջուր մը գտնուելով՝ այս անգամ ձեռնարկուեցաւ քարաշէն աղբիւր մը կառուցանել քաղաքապետութեան ծախուք, շինութեան սկսուած օրն ոչխարներ զենուեցան եւ աղօթք եւ բարեմաղթութիւն եղան վասն կենաց Օգոստ. Կայսեր, ի ներկայութեան քաղաքային եւ զինուորական պաշտօնատարաց. կոչուեցաւ Համիտիյէ չէշմէսի։

—Քաղաքիս չուրկային մաս, ծովեզեր վրայ կը կանգնէին հաստաբեստ պարիսպներ որք ժամանակաւ քաղաքին պաշտպանութեան ծառայած են, բայց այժմ կիսաւեր վիճակի մէջ և բոլորովին անօգուտ տեսնուելով՝ քաղաքապետութեան կողմանէ վար առնել կը տրուի, այսու ծովափեայ գեղեցիկ պողոտայ մը պիտի կազմուի և երթևեկք պիտի դիւրանան մեծապէս։

—Քանի մը տարիէ ի վեր, բայց մանաւանդ այս տարի, գաւառիս մէջ մտում կը տրուի շերամաբուծութեան, նախաձեռնութեամբ Մարտիրոս էֆ. Զարիֆեան Պրուսացւոյն որ Մոնբէլիէի աշակերտ և վկայեալ շերամաբոյծ է. այս տարի ձեռնարկութիւնն աւելի ընդարձակեալ է և Պաֆրայի ու Զարշամպայի կողմեր բազմաթիւ գիւղօրէից մէջ բուծարաններ հաստատուած են։ Սերմերն են բազդէօտեան դրութեամբ և ընտրանաւ բաշխուած։ Կը յուսանք առաջիկային ճշգրիտ տեղեկութիւններ տալ ներկայ տարւոյ արդեանց վրայ։

— Մայրաքաղաքիդ սնանկութեանց դէպքերն հոս հակահարուածներ չունին, բայց բնական է որ զգուշութիւնն աւելցած է և դրամի տէրեր այս միջոցին փականք մ'աւելի կը դնեն իրենց դրամարկղին վրայ։ Վստահութիւնը խախտած չէ սակայն և առեւտրական գործողութիւնք կը շարունակեն, թէև քիչ մ'աւելի խոհեմութեամբ և շրջահայեցութեամբ։

—Մարսիլիոյ և Պոլսոյ հրապարակաց ազդեցութեամբ, ցորենոյ գիներն անակնկալ բարձրացում մ'ունեցան տեղս։ կարեւոր գործեր եղան վերջին երկու շաբթուց մէջ և մեծաքանակ յղումներ դէպի Մարսիլիա։ Գնոց այս բարձրացում տեւական չէ սակայն, և պատրաստի ապրանք ունեցողներ միայն կարեւոր շահ մը ունեցան։ Նոյն համեմատութեամբ եւ աւելի եւս վրայ դրին փոխադրութեան գները՝ ներքին ցորենաշատ գաւառներու մէջ։

—Օդերը միշտ յարափոփոխ են, բայց մեղմ և չափաւոր բարեխառնութեամբ։

* * *

ԵԴԵՍԻԱ, 27 մարտ

Եթէ գաւառի մը ազգարնակութեան համար դժբաղդութիւն է զուրկ լինել հոգեւոր գլուխէ—Առաջնորդէ, քանի մ'օր առաջ քիչ մնաց Եդեսիա եւս ենթակայ լինէր միեւնոյն դժբաղդութեան, հրաժարմամբ Գեր. Մխիթարեան սրբազանի՝ յառաջնորդական պաշտօնէ, որուն սակայն առաջն առնուեցաւ բարեբաղդաբար։

Գէթ այս անգամ՝ ներուի մեզ գրել քանի մը տող՝ վերաբերութեամբ գաւառիս Առաջնորդական խնդրոյն, որ՝ ժողովրդեան չահուց տեսակէտով ունեցած սեւագ կարեւորութիւնն՝ անժխտելի է։

Տասներկու տարի է՝ յորմէ հետէ մեր սրբազան Առաջնորդն՝ յԵդեսիա կը պաշտօնավարէ. սակայն տասներկուքէն աւելի կը հաշուուին այն հրաժարականք՝ զորս Նորին Գերապատուութիւն՝ այդ երկոտասանամեայ շրջանի մէջ մերթ ընդ մերթ մատուցած է Ազգ. Կեդր. կամ տեղւոյս Գաւառ. Վարչութեանց, որք ամէն անգամ մերժած են զայնս, ի նկատ առնելով Նորին Գերապատուութեան բարւոք պաշտօնավարութիւնը և ժողովրդեան իւր սիրեցեալ Առաջնորդի վրայ ունեցած ջերմագին համակրութիւնը։

Որովհետեւ կ'ըսուի թէ նոյն իսկ Կեդր. Վարչութեան գլուխը գտնուող բարձր պաշտօնատարք, շատ անգամ անհասկնալի գտած են Նորին Գերապատուութեան հրաժարականները, (և իրաւունք ունին քանի որ ժողովրդեան յայտնի համակրութիւնն ու վստահութիւնը իւր հետ ունենալով հանդերձ՝ Տ. Խորէն սրբազան՝ առանց պատճառաբանութեանց՝ միշտ պարզ հրաժարականներ տալու սովոր է, որք ի հարկէ չեն կարող հրաժարմանց շարժառիթը լուսաբանել) աւելորդ չենք համարիր այդ մասին տալ այս անգամ հակիրճ բացատրութիւն մը։

Նախ՝ փութանք ըսել թէ Ն. Գերապատուութեան բազմաթիւ հրաժարականաց և ոչ մին՝ հանրութեան կողմէ պատճառեալ վիշտի մ'արդիւնք է, այլ՝ միշտ և անխտիր հետեւանք է մասնաւորներու ազգ. գործոց մէջ մերթ ընդ մերթ յարուցած դժուարութեանց։

Այս պարագայ Եդեսիայէ դուրս՝ դուն ուրեք բացատրուած է, և սակաւք գիտեն իրաց ճշգրիտ հանգամանքը։

Ներուի ըսել՝ այս աղօտութեան բացարձակապէս կը նպաստէ Գեր. Առաջնորդը ներկայ ժամանակիս կենցաղավարութեան անհամաձայն իւր անսովոր ընթացքով.— չափազանց ներողամտաբար կը վարուի, և յանցաւորին տեղ՝ ինքզինքը կը պատժէ շատ անգամ՝ պաշտօնէն հրաժարմամբ վանք առանձնանալով։

Իբրեւ կրօնի պաշտօնեայ՝ իւր այս անըսգլուխ ընթացքով՝ խնդակցութեան արժանի է Ն. Գերապատուութիւն, սակայն մոռնալու չենք՝ որ մեր Եպիսկոպոս կամ ոչ Եպիսկոպոս — Առաջնորդք՝ իբրեւ կրօնի պաշտօնեայ եւեթ չեն նստիր ի գաւառս անոնք Եկեղեցւոյ շրջափակէն դուրս՝ ազգ. շրջանակի մէջ իբրեւ ղեկավար վարչական գործոց, պարտաւոր են ի գործ դնել կորով և ազդուութիւն պահպանելու համար հանրային իրաւունքը, որ անշուշտ կարգաւ հետեւաբար՝ երբ յանցապարտ շարունակեն անպատիժ տառապանք պատճառել նոյն իսկ այնպիսի Առաջնորդաց՝ որք գիտենք թէ ի՛նչեր կրնան գործել, երբ յօժարին քրիստոնէավայել ներողամտութեան հետ՝ իշխանութեան մը արժանապատուութիւնը պահպանելու համար անհրաժեշտ եղած քիչ մը արդար և անաչառ խստութիւն ի գործ դնել։

Այս կէտի մէջն է աւասիկ՝ որ իւր համակիր ժողովուրդ՝ կը մեղադրէ մեր պատուական Առաջնորդը և կ'ականկալէ որ իյարգանս իւր բարձր պաշտաման՝ և յանդորրութիւն ժողովրդեան՝ ազգաւ տնօրինութեամբ մը չէզոքացնէ ծանուցեալ 2—3 անձանց դիրքը, որք գրեթէ ամէն խնդրոյ մէջ քիթ կը մխեն չահասիրական և այլ նպատակներով։

«Եթէ չէ հնարին ուրիշ բան ընել, կարելի չէ՞ արդեօք, կը հարցնեն ողջամիտք, Ազգ. Պատրիարքարանի տնօրինութեամբ Ազգ. գործոց միջամուխ լինելէ ձեռնթափ ընել զայդոսիկ։» * * *

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը հրատարակէ մարտ ամսոյ նուիրատուաց անուանքն՝

Բարեգութ Տեարք եւ Ազնուափայլ Տիկնայք

Մանուկ Արզըեան ղրշ. 540, Ցարութիւն Շէքէրճեան՝ Յակոբ Այճեանի (108) և Միսաք Հաճի Եագուպ օղլուի (220) միջեւ տեղի ունեցած խնդրոյն համաձայնութիւնն գոհացուցած լինելուն առթիւ 328, Պօղոս Ասարճեան խնդրոյ մ'առթիւ 216, Զնգուշցի հանգուցեալ Մարիամ Գրիգորեանի հոգւոյն համար՝ ձեռամբ Պապաճան Խաչատուրեանի 150, Գէորգ Մագուլեան 108, Յակոբ Խաչիկեան 108, Կարապետ Մագուլեան 100, Կարապետ Պասմաճեան 64, Աստուածատուր Աթանասեան 27, Զէյթէրճի Նազարէթ 20, Տիկին Նուրիճայ Ս. Էպէեան 20, Յակոբ Մարտիկեան 20, Թահթաքալէի բեռնակիրք 20, Տիգրան Յարութիւնեանի սրբճարանէ հացագին 20, Յակոբ Պէզիրճեան 20, Եղիա Համբարձումեան 20, Մինաս Քօչեան 20, Արմենակ Եաղուպեան 20, Յարութիւն Գրիգորեան 10։ Ընթացիկ դրամ 1831 ղրուշ։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայր՝ 10 օրինակ «Կենցաղ Եկեղեցականաց», Բարեպաշտուհի Տիկին ոմն՝ 600 հատ նարինջ, Արմենակ և Ռուբէն Մանուկեան 2 բաքլթ բամպակ, Սամուէլ Պարտիզպանեան՝ 576 հատ սիկարի թուղթ, Բարեպաշտուհի Տիկին ոմն Ազատ գիւղացի՝ 1 արոյր աշտանակ, 1 սեղանի սփռոց և 1 սպարմաչէթ մոմ, Սիվրի հիսարցի Մարիամ Քէօսէէկեան՝ 20 զոյգ բուրդ գուլպա, Մհի. Մատթէոս Պահրամեան՝ Զաթալ խանի սենեկապետ, 1 որթատունկ։

Ի Դիմաց Հոգաբր. Ազգ. Հիւանդանոցի

Ատենադպիր | Ատենապետ
Տ. ԿԻՒՄԻՒՇԿԷՐՏԱՆ | Մ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Ա Զ Դ

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ

Ա. ՊԻՊԷՐՃԵԱՆ

Պօղը Ալէ Ճատտէսի Թիւ 12, Կ. Պոլիս

Նըրօզեան Գրատունը պատիւ ունի հաղորդել իւր բազմաթիւ յաճախորդաց ի Պոլիս և ի գաւառս, թէ հետեւեալ պարբերական հանդէսներն և թերթերը կը վաճառուին խիստ դիւրամատչելի գներով [կանխիկ դրամ]։

Revue Encyclopédique, 48 երես, մեծադիր և բազմապատկեր, հանդէս հնգետասնօրեայ գրական, գիտական, արհեստական, գեղարուեստի ամէն ճիւղերու, պատմական և քննադատական, գին 5 ղրշ. գաւառաց համար փօսթայի ծախքով 6 ղրուշ։

La Nature, 46 երես, բազմապատկեր, շաբաթական հանդէս գիտական և արհեստական, գին 3 ղրշ. փոս. ծախքով 3,50։

Revue Universelle des Inventions Nouvelles, 32 երես, բազմապատկեր, ամսական հանդէս ամէն երեւելի գիւտերու. գին 4 ղրշ. փոս. ծախքով 5 ղրուշ։

Paris Mode, 28 երես, գունաւոր և անգոյն պատկերօք, մեծադիր հանդէս հնգետասնօրեայ ամենէն վերջին նորաձեւութեանց, կանանց համար, գին 5 ղրշ. փոս. ծախքով 6 ղրուշ։

La Petite Revue, 18 երես, բազմապատկեր հանդէս շաբաթական, վիպական, գրական և այլն գին 30 փարայ փոս. ծախքով 1 ղրուշ։

Le Tour du Monde, 16 երես, մեծադիր և բազմապատկեր, շաբաթաթերթ աշխարհագրական, ստորագրութիւն երեւելի ուղեւորութեանց. գին 3 ղրշ. փոս. ծախքով 3.50։

La Science Illustrée, 16 երես, բազմապատկեր, շաբաթաթերթ գիտական ամէն ճիւղերու և գիտական վէպերու. գին 1,50 փոս. ծախքով 2 ղրուշ։

Le Journal des Voyages, 16 երես, մեծադիր և բազմապատկեր, շաբաթական թերթ աշխարհագրական, ծովու և ցամաքի արկածից, ուղեւորութեանց, և այլն. գին 1 ղրշ. փոս. ծախքով 1 50։

Monde de la Jeunesse, 16 երես, մեծադիր և բազմապատկեր, շաբաթական թերթ պատանեկան. գին 30 փարայ փոս. ծախքով 1 ղրշ։

La Joie de la Maison, 16 երես, մեծադիր և բազմապատկեր, շաբաթական թերթ պատանեկան. գին 30 փարայ փոս. ծախքով 1 ղրուշ։

Petit Français Illustré, 12 երես. բազմապատկեր, շաբաթաթերթ մանկական. գին 30 փարայ փոս. ծախքով 1 ղրշ։

Ecolier Illustré, 16 երես, բազմապատկեր շաբաթաթերթ մանկական. գին 15 փարայ փոս. ծախքով 25 փարայ։

Գրատանս մէջ կը գտնուի ֆրանսերէն լեզուաւ, գրական, գիտական, աշխարհագրական, վիպական, թատերական ամէն ճիւղերու վերաբերեալ գրքերու և ամէն տեսակ գասագրքերու մեծ մթերք մը։

Գները խիստ չափաւոր են. 5—5

ԱԶԴ

ՔԻՒՆԱՐՏ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿ.

CUNARD

Trinidad շոգենաւը, աստ պիտի գայ Լիվրբուլէն, դէպ ի մայիս 12ին։

[illegible] 25,000 [illegible]

ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ [illegible] 1891

[illegible]

կոր աղաներու քով։

Մէկ թերթի գինն է 30 փարա

ՏՕՔԹՕՐ
Յ. ԷԼՄԱՍԵԱՆ

վկայեալ Փարիզու բժշկ. համալսարանէն

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՎԻՐԱԲՈՅԺ ԵՒ ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ

Ի Բերա Մեծ փողոց Թիւ 247

Թօքմաքլը Պրէնճի կէօ

Իրեն դիմող հիւանդները կ'ընդունի իւր բնակարանին մէջ ամէն օր կէս օրէն մինչ ի ժամ 3, (Ը. Ե.)։ Ուրբաթ օրերը ձրիաբար կը դարմանուին հիւանդները։

Նոյնպէս երկուշաբթի օրերը կը գտնուի առաւօտեան ժամը 10 էն մինչ ցերեկ (Ը. Ե.) ի Պոլիս Եէնի Ճամի Թիւ 12 Վարդանեան դեղարանն ուր ձրիապէս կը դարմանէ հիւանդները։

24 | 22—30

Ա Զ Դ

Տքթ. Շմեսէկ, մանկաբարձ և մասնագէտ կանանց և տղայոց հիւանդութիւններու, իւր բնակութիւնը հաստատած է մայրաքաղաքս ուր բացած է խորհրդակցութեանց սենեակ մը ի Բերա, Թէփէ-Պաշի Շէյխի տուն, Թիւ 14, Թաղապետութեան պարտէզին դիմաց։

Հիւանդք կ'ընդունուին միջօրէէն մինչեւ ժամ 2 [Ը. Ե.]

—

Մամուլ խափանեալ զուէշտաթերթի արտօնատէր Գէորգ էֆէնտի Օյվաղեան՝ Միտիլլէնէն ընտիր ձիթաիւղ և օճառ, Թէնետոսէն պատուական գինի, և Իզմիրէն ընտիր օղի բերել տուած է, և ատեան գնով կը վաճառէ Ղալաթիա, Փէնչէնպէհ պազար Իփսի խան։ Ասոնցմէ զատ, յատկապէս բերել տուած է Կիպրոսի պատուական գումանտարիան, Եւրոպայէն Փորժ Ռալոման եղբարց ընտիր գօնեաքները, թէ՛ շիշերով և թէ՛ տակառով, եւ Նուկիւստուրի ընտիր չամուշ-իւզիւմէն ճերմակ գինի։ Նաեւ ամենընտիր ձիթապտուղ։ Յաճախորդք մեծապէս գոհ կը մնան ասոնց թէ՛ ընտրութեան ո թէ՛ աժանութեան համար։

ՏՕՔԹՕՐ
ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԱՐՄԱՆ

ուղեղի, ողնածուծի եւ բովանդակ ջղային դրութեան վերաբերեալ ախտից

Ամէն օր, յետ կիսաւուր 23

Ի Բերա Պէքեար փողոց Թիւ 9

ԻԼԱՆ

Էքսէրիա սիգարա քեաղըտլարընըն քապլարը իւզէրինէ վազ օլունան թէզէյինաթ վէ թամթըրաքը թապիրաթը Փախտէսիզ աստ խտէրիմ. Վօլթօ նամ սիգարա քեաղըտըմըզըն ճինսի ալա օլտուղունու աահապ ֆէթօւն տախի իթիրաֆ իթմէքտէ տիրլէր (կէօրիւնէն քէօյ քըլաղուզ իսթէմէզ)։

Պազը մուգալլիտլէր մատրապազլար իլէ ուլուշարաք գիրյատէ քեար վիրէն ֆէնա մալա էյլիք իւնվանընը վիրէրէք հիյլէքեարլըքլա ահալիյի ալտաթմագտա վէ պու ճիհէթլէ եւգտէ էյլի վէ ալթմըշ սէնէտէ ճինսի ալի քեաղըտլար իսթիհսալիյէ մարքալարըմը վէ իսմ ու չէօհրէթիմի վէ մաղազամըն նումէրօսունու վէ հաթթա մէօհրիւմիւ տախի թագլիտ իթմիշ օլմալարընա պինաէն պունլարտան քըրք նէֆէր մըգալլիտլէրի ճիհէթի ատլիյէյէ թէսլիմ իթմիշ իսէմ տէ էյանն թէզաճուպ իտէնէք բատտէ տէ ահամ իտէն սէպաթլարընա քարշու չարէ օլմաք իւզրէ պու քէրրէ եէնիտէն րուխսաթը Ալիյէ իսթիհսալինէ վէ մարքալարըմըն թատիլինէ վէ իմզամըն տախի վազ վէ իլավէսինէ մէճպուրիյէթ հասըլ օլմուշ տուր։

Պինայէն ալէյհ միւշարիյա օլունաճագ սիգարա քեաղըտլարաքի իմզա վէ մարգալարըմա վէ քաթիմ իմթիհազը անիլանէմին Թարիխի պուլունան 31 Մայիս սէնէ 1291 վէ իքինճի րուխսաթը Ալիյէ Թարիխի օլան 30 Աղուսթոս սէնէ 1296 վէ իւչիւնճի րուխսաթ Թարիխի օլան 1 Մարտ սէնէ 1306 Թարիխլիլէրինէ աթֆը նազարը ալգադա պուլուրմասընը վէ ահալիյի միւնթիքեր մէյէ իլան վէ Թավսիյէ իյլէրիմ։ ՎՕԼԹՕ

253 | 5—6

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԸՆԴ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,075,212
ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐԻՈՅ 2,170,355

ՆՈՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,781,300
ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐԻՈՅ 989,400

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած բամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև, երբ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ տուժած Ֆոնտին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Մ Ա Ր Ի Թ Ա Յ Մ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000　　ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ Թիւ 22 և 22 Կ. սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

SIROP DE QUINQUINA
FERRUGINEUX
de GRIMAULT et Cie
Pharmaciens à Paris

Բարիս էճզաճըլարընտան Կըրիմօլ կէ գումբանեասընըն չիւքըլի կէ գընագընալը շուրուպու.

Տիմուրլու խօչ կէլէն ինչու պէրրաք շուրուպտա, ինսանա գուվվէթ վիրէն գընագընատան մաատա, գանըն պաքլըղընա անատըըլնտան օլան չէլիգ տախի վար տըր։ Բարիսին էն միւթէյէր հէքիմլէրի, ըէնգսիզլիկ տէֆ իթմէք, վէ կէնճ գըզլարըն վիճուտլէրի սէրբիլէշմէսի գօլայլաթմագ, վէ գուվվէթտէն տիւշմիւշ ատամլարա գուվվէթ վիրմէք իչին, մէզքիւր շուրուպու խթիյալ իտերլէր։ Գառընլարըն էքսէր տէֆա տիւշար օլտուգլարը գանսըզլըգ, վէ Լէօգօրէ Թապիր օլունան գառընլարա մախսուս խաստալըգտան նէշէթ իտէն, վէ Թէհամիւլ օլունմազ տէրէճէտէ օլան միտէ աղըըլարընը անինտէ տէֆ իթմիշ կի կիպի, գառընլարըն ատէթինի նիզամընտա տէվամ իթտիրիր վէ գօլայլաթըրըր։ Ըէնգսիզ, լիմֆալը, վէ սըրաճալը չօճուգլարա տախի հէքիմլէր պու շուրուպու վիրիրլէր, վէլհասըլ ինչու շուրուպ իշտահը աչար, հէմէն գօլայ հազմ իթտիրիր, վէ չալըշմատան վէ եա ուզուն միտտէթ տէվամ իտէն խաստալըգ սէպէպինտէն գանսըզ գալան, օլան տախի տըր։ Ահըրըը ազ վէ ահըրըը օլմաեան գընագընալը շարապլարըն խթիյալ օլունմասընը Թավսիյէ իտէրիզ։ Սաթըլըր պէօյիւք էճզախանէլէրտէ։

Բարիստէ միւլիէն սօգագընտա 8 նումէրօլու վէ սայիր մէշհուր էճզահանէլէրտէ պուլունուր. C

ELIXIR DIGESTIF DE PEPSINE
de GRIMAULT et Cie Pharmaciens à Paris

ԲԱՐԻՍԵԼԻ ՄՈՒԳԻՄ ԷՃԶԱՃԸ ԿԸՐԻՄՕԼ ՎԷ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸՆԸՆ Թէրթիպ իթմիշ օլտուղու ԷԼԻՔՍԻՐ ՏԻԺԷՍԹԻՖ ՏԸ ՊԷՓՍԻՆ նամ մինտիրիճի վէ խաբմ հազմ իթտիրիճի մաաճիւնի։

Միտէ խաստալըգլարընը էքսիրիսի, միտէ, թասմը հազմ իթտիրմէյիշինի ...

Նէքեմ վէ գուվվէթ վիրիճի չորպալարըն բուլիոն (պլզօլ) ...

Նէմլի իշի սինիրլենմէ զէրը,	վէ գուսմա վէ ամէլ,
վէ պոլլանմըշ վէ միտէ էքշիմէսի,	վէ պօզուգ աղըըսը,
վէ միտէ խաֆագանըթէ վէ սըզըսը,	վէ պօզուգ չըզմեսի,
վէ չէտին միտէ աղըըսը,	վէ դարա ճիկէր խաստալըգլարը։

Մէզքիւր մաաճիւնէ, համիլէ գառընլարըն խաստալըգ իթմէյէրինի էնճամէն ... վիրիր։ C

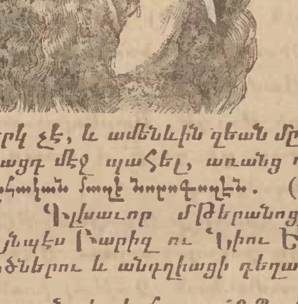

ՄԻՍԻՍ Ս. Ա. ԱԼԼԸՆԻՆ
ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ՄԱԶԻ ՆՈՐՈԳԻՉԸ
(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Ճերմակ ընկած մազերուն գոյն, փայլ ու գեղ կուտայ։ Կը նորոգէ անոր կեանքը, ոյժը և աճումը։ Գլխու թեփը շուտ մը աներևոյթ կ'ընէ։ Իր անուշ հոտը առատ է ու հեշտալի։

"Մէկ շիշը կը բաւէ։" Այդ փորձը ունեցան ամէնքը որոնց ճերմկած մազերը իրենց բնական գոյնին դարձան, և ճաղատ տեղերը մազով ծածկուեցան, Մերկ չէ, և ամէնևին զեան մը չըներ։ Թէ որ կ'ուզես թարմ մազ ունենալ և բոլոր կենացդ մէջ պահել, առանց ուշանալու շիշ մը առ Մ. Ս. Ա. Ալլէնի համաշխարհային մազի նորոգողին. (MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եորք։ Կը վաճառուի ամէն սափրիչներու, անուշ իւղագործներու և անգղիացի դեղագործներու քով։

Մեծաքանակ վաճառումն Պոլիս Բ. և Հ. Քիւչիւքեան Եղբարց դեղարանը Եէնի ճամի փողոց Թ. 18 և ի Ղալաթիա Նիւքսէք քալտըրըմ Էտմօն Քարուանայի քով։

Փոքրաքանակ վաճառումն ի Պոլիս Բ. և Հ. Քիւչիւքեան Եղբարց դեղարանը՝ կամուրջի դիմաց Թիւ 17, և ի Բերա Մեծ փողոց Թիւ 433, Իգլիսօզի անուշահոտութեանց վաճառատունը։ 2218

ԲԱԹՐԻՕԹԻՔ
ԿԵՆԱՑ ԵՒ ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
PATRIOTIC Life and fire assurance Company

Հիմնեալ ի 1824

Դրամագլուխ	Անգլ. Ոսկի	1,500,000
Վճարեալ դրամագլուխ	» »	121,984
Պահեստի դրամ	» »	250,000

Սոյն ընկերութիւնը դիւրամատչելի պայմաններով ամէն շէնք, կարասիք և ապրանք հրդեհի վնասուց դէմ կ'ապահովագրէ։

Տնօրէն ընդհանուր Թուրքիոյ
ԱԼՊԵՐԹ ՀՕՖՄԱՆ

Ապահովագրութեանց և այլ տեղեկութեանց համար դիմել առ
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղի տեսուչ
ՄԻՀՐԱՆ Յ. ՍԱՐԸԵԱՆ
Գործակալ Ապահովագրական Ընկերութեանց

Սթամպօլ, Պաղչէ-Գաբու Թիւ 27, մաքսատան դիմաց։ 19

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՅԺ—ԿՈՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ — Վերջին քսան և հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս դեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է որ մինչև ցարդ գտնուած է, կատարելապէս բուժելու համար ուղեղի հիւանդութիւններն, անգամալուծութիւն, քնատութիւն, զառանցանք, առնական կարողութեան վաղահաս կորուստ, և առնական ոյժերու կորուստէն յառաջեկած ամեն գործարանական խանգարումն։

Կը բուժէ գժուարամարսութիւնը, ջղային և սրտի հիւանդութիւնները, լեարդի և երիկամանց հիւանդութիւններն, արեան շրջանի բոլոր խանգարումները. ընդհանուր հիւծութիւնն և տկարութիւնը. կը կազդուրէ կենսական ոյժերու ... կորուստ որ յառաջ եկած է ... պատճառէ։

Ջղային տկարութեան և սոոր հետևանաց մէջ այս դեղին ազդուութիւնն անմիջական և հաստատուն է. Միկրաւաղծութեան զգացումներն և ախտանիշք կ'անհետանան ճշմարտապէս հրաշալի արագութեամբ մը։

ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ ջղային հիւթ և ուղեղային գոյացութիւն կ'առեղծէ, արեան մէջ մուծանելով կենսական ելեկտրական տարրը, Ֆոսֆորն, որ ուղեղին կեդրոնական ճշմարիտ գոյացութիւնն է. Առնական կորովը կը կենդանացունէ մարդկային ամբողջ գրութեան մէջ, մարմնոյն և մտքին տալով հաւկու և առոյգ առողջութիւն մը, այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ և գոհունակութեամբ։ Անսխալ է, կը զտէ և կը ճոխացնէ արիւնն և նոր առուգութիւն մ' կուտայ ուղեղին, ջղային դրութեան և մկանանց։ Իսկ վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածուած առաջին օրէն իսկ, ջղային դրութեան և մտաւորական կարողութեանց նշանաւոր յառաջմամբ և կորովութեան և բարօրութեան զգացմամբ մը որ վարժութիւնն հիւանդը չառուց ի վեր ... էր։ Առողջութիւնը վերանորոգուած է։ Ախորժակը հրաշալի կերպով կ'աւելնայ։ Աղեաց պաշտօնը կանոնաւորապէս կը կատարուի։ Քունը կը լինի հանդարտ և կազդուրիչ։ Դէմքը կ'ակի լինալ, շրթունքը կը գունաւորին, աչքերը չաղուն կը լինին, մորթը պայծառ և առողջ գոյն մը կ'առնու, մազերը ոյժ կ'առնուն։

Զգուշացէք սոոր նմանութիւններէն։ Տոքթոր Լալորի ճշմարիտ Ֆոսֆոտինը պարունակեալ է ... մեն շիշերուն մէջ որք բրիտանական կառավարութեան դրոշմը կը կրեն ու բառերով Dr. Lalors' Phosphodyne, London, England ... փորագրուած։ Այս դեղին ունեցած յաջողութիւնն յառաջ ... բազմաթիւ վտանգաւոր և վնասակար կեղծիք։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով,
2214　　Մ. ԷՅՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ
Ընդլիական Ընդհանուր մթերանոց Վալտա ... քով, Կալաթա Թուանուէլիսի, 95 և 97։

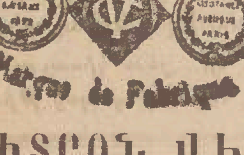

ԿՈՒՏՐՈՆ ՎԷՐՆ

ՇՔԱՆՇԱՆ ստացած 1883ի Ամստերտամի միջազգային ցուցահանդէսէն և 1889ի Բարիզի Տիեզերական ցուցահանդէսէն։

ՄԻԱԿ ՃՇՄԱՐԻՏ ՀԻՒԹ

խայծղանի, որուն բոլոր բուժիչ յատկութիւնները կը պարունակէ, մինչդեռ խայծղանի ... պատրաստութիւնք կուտրօն Վէրնի հոտն ու համը միայն քիչ մը ունին։ Այս խայծղանի մէկ չափը՝ պատիճի մը (գաբսիւլ) բոլոր ազդեցութիւնը կ'ընէ։ Սակայն կարելի է օրը մինչև 20 հատ կուտրօն վէրն առնուլ առանց վնասուելու, մինչդեռ խայծղանի քսան պատիճք աղեաց վտանգաւոր գրգռում մը յառաջ կը բերեն։

Անհամապէս առելէ աղբեցէկ և ծծմպեալ խայծղանէ աւելի բերէ պատրաստութիւններէ, ԿՈՒՏՐՈՆ ՎԷՐՆԻ հեղուկը կը ծախուի սրուակով, մէկ ու կէս Ֆրանքի, 20 լիտր ջուրի հետ խառնուելու բաւականաչափ։ Աւելի մեծ սրուակները $2^1/_2$ Ֆրանքի։ 239

VICHY
Վ Ի Շ Ի
Ֆրանսա (գաւառ Ալիէի)
ԿԱԼՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ
Վարչութիւն՝ Փարիզ, 8, Պուլվար Մոնմարթր
ՀԱՆՔԱՋՐՈՅ ԵՂԱՆԱԿ

PASTILLES DIGESTIVES.—Այս շաքարները Վիշիի մէջ պարունակուած են Ջերմուկներէն ելած աղով, ախորժահամ են և ապահով դարման մ'են դիւրամարսութեան դէմ։

SELS de VICHY pour BAINS.—Այն անձանց համար որք չեն կրնար Վիշի երթալ, կեղծէն պաշտպանուելու համար, սոյն դեղերու և շիշերու վրայ պահանջել ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ դրոշմը։ Կը գտնուի դեղագործական Անգլիական մթերանոցն և Պոլսոյ բոլոր դեղագործաց քով։ 2203

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տոքթոր Ալէբի ջերմային հիւանդութեան, այս դեղն՝ որ անխառն բաղադրութիւն մ' է գինաբուսակինաց, է գաղանշամ և ազդու կազդուրիչ ամեն տեսակ Ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճահճախոտ վայրերու ջերմոտ կլիմայից վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ապաքինիչ առոյգ յատկութիւնն երաշխաւորուած է նորա անհամար արդեանցը առողջ գիտնականներէ։ Այս Ֆիզիքական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անտեսանելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդն, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն. որոց առաջինները որուած է. ջերմն և տարաւա, թոքային ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհանրապէս ջերմն մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտ ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճահճախոտ վայրերէ բուրեալ մահաբեր նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և ականներու ծակոտիներէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Ալէբի ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջէ այդ թունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնն և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն ատուգապէս անվտանգ և անվնաս է և օգտակար առոյգ, միայն թէ որուած հրահանգաց համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Մրնաւեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ։ 27

ՇՆՋԱՐԳԵԼ
ՍԻՐՏ ԲՌՆՈՒԻԼ, ՈՒՂԵՂԻ ՀԱՐՔՈՒԻ

Նոյն հետայն կը հանդարտին, կը բժշկուին ԼԸՎԱՍԷՕՐԻ ԽՈՂՈՎԱԿՆԵՐՈՎ. Լըվասէօրի անունը պահանջել տուփին վրայ (3 Ֆրանք)։ Կեդրոնատեղի Դեղ. ԹՈՊՓԷ, 23, Մանէ փողոց, Բարիզ. Ի Կ. Պոլիս Ջիքոնզուք եղբարք, Բրիտանական դեղարան։

NEVRALGIES

ՋՂԱՅԱՒ ԱՆԿԱՐԴ, ՍՏԱՄՈՔՍԻ ԽԻԹ, և ջղային բոլոր հիւանդութիւնք կը բուժեն Տոքթ. ՔՐՈՆԻԷԻ ԱՆԴԻՆԵՎՐԱԼԺԻՔ գեղահատներով։ Տուփը 3 Ֆր.—Պահանջել Գործարանատարց Միութեան դրոշմը. Կեդրոնատեղի Դեղ. ԹՈՊՓԷ, 23, Մանէ փողոց, Բարիզ. Ի Կ. Պոլիս Մեջիքի և ընկ., դեղավաճառք, և ամէն լաւ դեղարաններ։ 2218

COMP RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՈՒՐԻ
Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Օր	ամիս	Ժ. Ը. Ե.	երթալիք տեղը	չուելու
Բշ.	15 27	Եր.	Օտեսա	
Գշ.	16/28	5 Եր.	Աղեքսանդրիա	
Դշ.	17 29	10 Առ.	Անատոլու	
Դշ.	17/29	10 Առ.	Սեվաստափոլ	
Եշ.	18 30	2 Եր.	Օտեսա	

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Գործակալութիւնն Ռուսական ընկերութեան ի Քիրէճ Գաբու։ 10

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլէաէ և Բօլէէ Պէքի կանոնաւորապէս Բանող

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է ՄԷՆԷՐԷԼ որ պիտի մեկնի ապրիլ 28ին

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 250 Ֆրանք
Բ. » 178 »

Ուղեւոր և որոշ ապրանքներ

Նաւուղէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸԳՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միւէթ
5　Մումհանէ փողոց, Թիւ 14

Ընդհանուր Գործակալ Մ. ՑԱՄԱՏԵԱՆ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ
ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ
1891 Մարտ 30 Շաբաթ օրէն սկսեալ մինչև Մայիս 3 ուրբաթ երեկոյ

(Բացի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եղերէն կամուրջ իջնող շոգենաւուց երթեւեկութիւնք

Ժ. Ր.		Թ.
11 40	Եէնիմ. Մեգրէ. Պեյ. Թարպ. Եէնիք. Պօյաճ. Ր. Հիսար (Հիսարի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի)	18
12 40	Եէնիմ. Մեգարպ. Պեյլիւքտ. Թարպ. Եէնիք. Ամեն. Պօյաճք. Ր. Հիսար. (Արնավուտ շոգ. ին հետ պիտի հաղորդակցի)	39
1 40	Եէնիմ. Մեգարպ. Պեյլիւք. Թարապ. Եէնիքեօյ Միրկ. Ր. Հիսար (Արնավուտգիւղի շոգ. ին հետ պիտի հաղորդակցի)	37
2 45	Ր. Ա. Գավագ Մեգր, Պեյք. Թարապ. Պեյգօզ անկից Գանտիլ. Պեշիք. [Գանտ. շոգ. հետ պիտի հաղրդ. ուր. օրերը Վանք. Չէնկ. Պեյլ. Գզկ. Պեշիք]	17
3 —	Եէնիմ. Մեգր. Պեյ. Թարպ. Եէնիք. Ամեն. Միրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսար. Պեպէք [Պեպէքի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի] ուրբաթները Արնվ, Գուր. Օրթ. Պեշիք.	18
4 30	Եէնիմ. Մեգր. Պեյլիւք. Թարպ. Եէնիք. Ամեն. Միրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսար Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշիք.	39
5 45	Եէնիմ Մեգար. Պեօյիւք. Թարպ. Եէնիք. Ամենեա Միրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսար. Պեպէք Արնավ. Գուրչ. Օրթաք. Պեշիկ.	33
7 —	Եէնիմ. Մեգարպ. Պեյլիւք. Թարապ. Պեյգօզ Բաղչ. Եէնիք. Միրկ. Գանլըճ. Ր. Ա. Հիսարգանտ. Արնավտ. Չէնկելք. Պեյլէր. Օրթաք. Գուզ. Պեշիք. Իսկ.	22
8 —	Ա. եՐ. Գավագ Եէնիմ. Մեգարպ. Պեյ. Թար. Եէնիք. Ամենիա Միրկ. Ր. Հիսար Պեպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պեշիք.	17
10 —	Մեգարպ. Պեյ. Թարապ. Եէնիք. Միրկ. Ր. Հիսար Արնավ. Օրթաք. Պեշ.	34

Եէնիքէօյէն կամուրջ իջնող շոգենաւ

11 35	Եէնիք. Ամենեա Պօյաճ. Ր. Հիսար Պեպէք Արնավ. Գուրչ. Օրթաք. Պեշիք.	20

Արնավուտգիւղէն կամուրջ իջնող շոգենաւ

11 30	Պեպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթաք. Պեշիք.	22
12 —	Պեպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պեշիք.	20
12 25	Ր. Հիսար Պեպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պեշիկ.	32
1 —	Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշիք.	22
1 10	Օրթաք. էն ուղղ. կամրջ. (բացի ուր. է)	25
1 25	Ր. Հիսար Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշիք. Գավ.	34
2 —	Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշիք.	33
2 25	Ր. Հիսար Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշիք.	20
3 15	Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթաք. Պեշիք.	21
4 —	Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշ. [բացի ուրբաթէ]	25
4 10	Օրթաք. էն ուղղ. կամրջ. [բացի ուր. է]	18
4 45	Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթաք. Պեշիք. Գավագթաշ [բացի ուրբաթէ]	21
10 10	Միրկէօն ուղղ. կմրջ.	37
11 10	Պեպէքէն ուղղ. կամուրջ [բացի ուր. է]	22

Ասիական եղերէն կամուրջ իջնող շոգենաւ

12 —	Վանիք. Չէնկէլ. Պեյլէր. Գուզ.	33
12 20	Պեյգօզ Բաղչա. Ջուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Օրթք. (Գանտըլ. պիտի հղրդկցի.) (Ուրբաթները բացի Օրթաք. էն Վան. Չէնկ. Պեյլ. Գուզկ. Պեշիք.	25
12 55	Պեպէք Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պեյլէր. Գուզ. Պեշիք. [բացի ուրբաթէ]	21
2 5	Գանտ. Վանիք. Չէնկ Պեյլ. Գզկ. Պեշիք.	32
3 15	Գանտիլ. Վանիք. Չէնկէլք. Պեյլէր. Գուզկ. Պեշիք.	34
3 25	Պեյգօզ Բաղչա. Ջուպուք. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտլ. Պեշիկ. (Գանտլ. պիտի հաղորդակցի) [Ուրբաթները Վանիքեօյ Չէնկէլքեօյ Պեյլ. Գուզկ. Պեշիքթաշ կը հանդպի	17
4 20	Գանտ. Վանիք. Չէնկէլք. Պեյլէրպ. Գուզկ. Իսկիւտ. (Բացի ուրբաթէ)	32
5 15	Պեյգօզ Բաղչաք. Ջուպ. Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտլ. Վանիք. Չէնկ. Պեյլր. Գուզկ. Պեշիկ.	37
7 —	Միրկ. Ր. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվ. Չէնկ. Պեյլ. Օրթ. Գուզկ. Պեշիք. Իսկ.	20
9 —	Պեյ. Թարպ. Պեյգ. Բաղչա. Ջուպ. Գանլըճ Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Չէնկ. Պեյլ. Գուզկ. Իսկ.	25
10 30	Պեյգօզէն ուղ. կամուրջ (բացի ուր. է)	21
11 —	Գզգնճգ. էն ուղ. կամրջ. (բացի ուր. է)	20
10 30	Պեյլէրպեյէն ուղղակի կամուրջ ուրբաթները 11ին Գանտիլլի	22

(Բացի կիրակի օրերէն) կամուրջէն Եւրոպական եղերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

1 15	Պեշիք. Օրթաք. Արնվ. Պեյլէր. Ր. Հիսար Պօյաճք. Թարպ. Պեյք Մեգր. Եէնիմ.	18
2 30	Պեշիք. Օրթաք. Գուր. Արնավուտք. Պեպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թար. Պեյ. Մեգարպ. Եէնիմ.	39
3 —	Գապաթ. Իսկ. Պեշիք. Գուզկ. Օրթ. Պեյլէր. Չէնկէլ. Արնավ. Գանտիլ. Ա. և Ր. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Եէնիք. Բաղչ. Պեյգ. Թարապ. Պեյ. Մեգ. Եէնիմահալլէ	22
4 —	Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պեպէք Ր. Հիսար Պօյճ Ամենեա Եէնիք. Թարպ. Պեյք. Մեգար. Եէնիմ.	33
5 15	Իսկ. Պեշիք. Գուզկ. Օրթաք. Պեյլ. Չէնկ. Արնվ. Գանտ. Ա. և Ր. Հիսար Գանլ. Ջուպք. Միրկ.	20
6 —	Գապաթ. Պեշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պեպէք. Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Պեյգօզ Թարապ. Պեյլիւքտ. Մեգարպ. Գավագներ	17
7 —	Պեշիք. Իսկ. Գուզկ. Պեյլ. Չէնկ. Արնվ. Գնտիլ. Ր. Հիսար Պօյաճ. Գանլ. Եէնիք. Թարպ. Պեյլիւք.	25
8 30	Պեշիք. Օրթ. Արնավ. Պեպ. Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Մեգար. Պեյ.	34
9 20	Պեշիք. Օրթաք Գուրչ Արնավ. Պեպէք Ր. Հիսար Միրկ.	37
10 5	Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պեպէք Ր. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Եէնք. Թարպ. Պեյ. Մեգր. Գավագներ (ուրբ. ները 10 վրկն. ետքը)	39
10 45	Ր. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Ամեն. Եէնիք. Թարպ. Պեյլիւքտերէ. Մեգար. Եէնիմ. (ուրբաթները չիկայ)	17
11 20	Եէնիք. Թարպ. Պեյ. Մեգր. Եէնիմ. [ուրբաթները Պօյաճըգիւղ]	37
11 35	Պեպէք Ր. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Ամեն. Եէնիք.	20

Կամուրջէն Արնավուտգիւղ երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

12 20	Ուղղակի Պեպէք	22
1 40	Ուղղակի Ր. Հիսար	20
2 40	Ուղղակի Պեպէք	21
3 25	Ուղղակի Պեպէք (բացի ուրբաթէ]	25
4 10	Ուղղակի Պեպէք [բացի ուրբաթէ]	21
10 30	Պեշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պեպէք (Ուրբաթ օրերը չի կայ)	22
11 15	Գավ. Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնավ. Պեպէք Ր. Հիսար. Պօյաճըգ.	32
11 45	Պեշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնվ. Պեպէք	21
12 —	Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնավ.	22

Կամուրջէն Ասիական եղերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

1 10	Իսկ. Պեշիք. Գուզկ. Պեյլէր. Չէնկ. Արնվ.	38
1 30	Ուղղակի Գանտ.	32
2 40	Ուղղակի Գանտիլ.	34
3 35	Ուղղակի Գանտիլլի (բացի ուրբաթէ)	32
3 40	Իսկ. Գուզկ. Պեյլ. Չէնկ. Վանիք Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Ջուպուք. Բաղչ. Պեյգ.	37
9 15	Պեշիքթաշ, Գուզկունճ. Պեյլէր. Չէնկէլ Գանտիլ Ա. Հիսար Գանլըճա Բաղչ. Պեյգօզ (բացի ուրբաթէ)	21
10 —	Պեշիք. Գուզկ. Պեյլէր. (Պեյգօզի շոգ. ին հետ պիտի հաղ. ուրբաթները Չէնկ. Գանտիլլի)	32
10 30	Պեյլ Չէնկլ. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Ջուպ. Բաղչ. Պեյգ. Թարպ. Պեյ. Մեգր.	18
10 40	Իսկ. Գուզ. (Բացի ուրբաթէ)	20
11 —	Պեշիքթաշ Գուզգնճ. Պեյլէր. Չէնկէլ. Վան. Գանտ. Պեպէք (Ուրբաթ օրերը Իսկ.	33
11 15	Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Ջուպ. Բաղչ. Պեյգօզ (ուրբթ. Գուզկ.)	25
11 45	Գապթ. Գուզ. Պեյլ. Չէնկ. Վանիք	34
12 —	Իսկ. Գուզ. [Բացի ուր. և շաբաթէ	6

Ջէյ-Ջաւ իջնող շոգենաւ

1 40	Պեյգօզէն Բաղչայ Եէնի. Ջուպք. Գանլ. Պօյաճ. Ր. Ա. Հիսարները Գանտ. Արնավ. Չէնկ. Պեյլէր. Օրթք. Գուզկ. Իսկ. Պեշիք. Գապ. կամուրջ	
6 —	Արնավ. Չէնկէլ. Պեյլէր. Օրթ. Գուզկ. Իսկ. Պեշք. կամուրջ	

Ջէյ-Ջաւ ելնող շոգենաւ

4 20	կամուրջէն Գապ. Իսկ. Պեշիք Գուզկ. Օրթաք. Պեյլէր. Չէնկ. Արնավ.	
3 35	կամուրջէն Իսկ. Պեշիքթ. Գուզկ. Օրթ. Պեյլէր. Չէնկ. Արնավ. Գանտ. Ա. Ր. Հիսարները Գանլ. Միրկ. Եէնիք. Բաղչա. Պեյգօզ Արնավ.	

Երեկոյները կամուրջէն ժամը ինը քառորդ անցած զարձեալ կամուրջէն 8.30ին, և 10ին Մեգարպուրնուէն ելնող շոգենաւուց մէջ բնա չպիտի ընդունուին։ Պեյգօզէն 10.30ին և ժամ 10.40ին կամուրջէն Իսկիւտար գացող շոգենաւք բնա չպիտի ընդունին։

Փոթորկալից օդերուն Մեգարպուրնու և Ր. Գավագ շոգենաւ չպիտի հանդիպի։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իսկիւտարէն	կամուրջ	կամուրջէն	Իսկիւտար
11 30	— —	11 50	6 25 Պեշիք
12 15	7 5	12 15	7 5
1 —	8 — Պեշիք	1 35 Պեշիք	8 15 Պեշիք
1 45	8 20 Վ. ռափ.	2 20	9 5
2 30	9 —	3 15 Պեշիք.	9 50
3 15	9 30	3 45	10 10 Պեշիք
3 35 Ֆէրպ.	10 — Ֆէրպ.	3 40 Վ. ռափ	10 30 Ֆէրպ
4 —	10 20 Պեշիք	4 35 Ֆէրպօթ	10 40 Գզ.
4 30	10 50	4 45 Պեշիք.	11 —
5 — Վ. ռափ.	11 — Գուզկ.	5 15 Վ. ռափ.	11 20 Ֆէրպ.
5 30 Ֆէրպ.	11 10 Ֆէրպ.	5 40	11 20
5 45	11 20	6 15 Ֆէրպօթ	11 50
6 15	11 40	— —	12 — Գզ.*
— —	12 5	— —	12 5
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիւտարէն	կամուրջ	կամուրջէն	Իսկիւտար
— —	— —	— —	— —
— —	7 —	12 15	— —
12 —	8 — Պեշիք	12 30	7 5
12 45	8 20 Վ. ռափ.	1 30 Պեշիք.	8 15 Պեշիք.
1 30	**9 — Պեշիք	2 20	9 5
2 15	9 30	3 15 Պեշիք	9 45
3 5	10 — Ֆէրպ.	3 40 Վ. ռափ.	10 10 Պեշիք
3 35 Ֆէրպօթ	10 10 Պեշիք	4 30 Ֆէրպօթ	10 30 Ֆէրպ.
4 —	10 40	4 30 Պեշիք.	10 40
4 40	11 10 Ֆէրպ	5 15 Վ. ռափ.	11 20 Ֆէրպ.
5 20 Պեշիք	11 10	5 25	11 20
5 30 Ֆէրպօթ	11 40	6 15 Ֆէրպօթ	11 40
6 —	12 5	6 15 Պեշիք.	12 5

* Այս երթեւեկութիւն ուրբաթ շաբաթ եւ ... օրերը տեղի չպիտի ունենայ։

** Բացի կիրակի օրերէ։

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԵԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

4 —	Հարէմէն	Սալաճագ	(բացի կիրակիէ)
5 15	»	»	(բացի ուրբաթէ կիր. ժ. 5-ոյ
10 40	»	»	(բացի ուր. և կիր. օրէրէ)
11 25	»	»	(ուր. և կիր. ժ. 10 45ին)
3 30	կամուրջէն	Հարէմ Սալաճագ	(բաց ի կիրակիէ)
4 45	կամուրջէն	Հարէմ Սալաճագ	(Բացի ուրբթէ կիր. օրերը ժ. 4 30ին)
10 10	կամուրջէն	Հարէմ առանց Սալաճագ	(Բացի ուրբաթ և կիրակի օրերէ]
11 10	կամուրջէն	Հարէմ առանց Սալաճագ	(կիրակի և ուրբաթ օրերը ժամ. 10 30 ին)։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԵԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱԲԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՐԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 35	Իսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
5 30	Իսկիւտարէն Սիրքէճի
10 —	Իսկիւտարէն Սիրքէճի
11 10	» Գապաթաշ (Եէնի գիւղի շոգենաւին հետ կը հաղորդակցի)
4 30	Սիրքէճիէն Իսկիւտար
6 15	Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իսկիւտար
10 30	Սիրքէճիէն Իսկիւտար
11 20	Գապաթաշէն Իսկիւտար

Ծան.—Օդը միգապատ եղած ատեն, շոգենաւք իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան։ 6